Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...С-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...1921 оной ... 21-hээ гарана | № 142 (13856) | 1972 оной июниин 18, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

МҮНӨӨДЭР— МЕДИЦИНЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ УДЭР

ТҮРҮҮ ХҮНЭЙ ҮГЭ

...ӨӨРИ ЭЗЭТЭЙ, ...ҮНГЭН ТООТОЙ

хүдэлмэреэ олониитын үзэмжэдэ саг үргэлжэ табижа байдаг юм. СМУ-гай хүдэлмэриин дутагдалнуудые ниитын суглаан дээрэ барилгашадайнь зүбшэн хэлсэhые hананаб. Модошо дархан А. Прокопьев: «Абсандульевтай суг хүдэлдэг hэм, тиигээд адли ажал хэhэн аад, тэрэнэйнгээ ехэ хүлhэ абадаг байхадань гайхагша бэлэйб. Энээн тухайгаа хинагшадта хүрэhөөр мэдүүлээгүйдөө бэеэ зэмэлнэб. Тиинhэн hаамни арадай зөөри бүри эртүүр аршалагдаха байгаа», — гэжэ хэлээ hэн. Энэ жэшээ хиналтын хүдэлмэриин хүмүүжүүлхы үүргые харуулна. Хинагшад гансал дутуу дундануудые ухашалдаг, али бүхы хэрэгтэ зарга бэдэрдэг, муурхуу хүнүүд гэжэ hанагдахаяа болинхой байна бшуу. Тэдэнэй хүдэлмэриин аша үрые олониитын үмэнэ саг үргэлжэ табижа байhанай ашаар зондо ехэ хүндэтэй болоо, хүдэлмэришэд тэдэниие арадай зөөри хамгаалагшад гэжэ үнэхөөр сэдьхэдэг. Комбинадай хүдэлмэришэн Кириллов 25 түхэригэй түлеэ хулууhан байгаа. Энээнииень арадай хинагша Г. И. Меринова мэдээд: «Һөөргэнь асаржа гү, али сэнгынь оруулжа хулгайгаа сагаалаагүй hаа, hүүлдэ нюураа улайхааш!» — гэhэн байгаа. «Түрүүн Мериновада ехэ дураа гутаа, хүнэй хэрэгтэ оролсонгүй, хара амяа хараад ябахаа яагшаб гэжэ hанаа, сухалдаа hэм», — гэжэ Кириллов hүүлдэ намда нэгэтэ хөөрөө hэн. Тиихэдээ иигэжэ хэлээ: «Тэрэ түлеэнэйнгээ түлөөhэ комбинадайнгаа кассада оруулхаяа ехэ эшээб, юундэб гэхэдэ, хулууhамни зондо мэдэгдэхэ болоо ха юм. Тэдэ намайе шоо үзэдэг болохо гэжэ айгааб. Теэд мүнгэ оруулhан үдэрhөөмни хойшо нүхэдни намда бүри hайнаар хандажа эхилээ hэн. Тиигэжэ комбинадай хэрэг минии ябадал хоёрой хоорондоо нягта холбоотой, тэрээнhээ бүгэдэ арадай, бүхы зоной, тэрэ тоодо өөрымни ажабайдал дулдыдана ха юм гэжэ ойлгоод, нүхэр Мериновада баярые хүргөө hэм»...

Иигэжэ нэгэтэ зүб замда ороhон хүнүүд саашадаа арадай зөөридэ, ниитын хэрэгтэ бүри hайнаар хандадаг байна. Мүнөө нүхэр Кириллов барилгашадай хиналтын бүлэгэй гэшүүн юм.

Арадай хинагшад Е. И. Девянина, П. А. Трубицын, М. И. Купталь, А. А. Злыгостева, Г. П. Хрущев, К. С. Зонхоев, А. К. Плахина, Т. П. Быкова болон бусадай хэжэ, бэелүүлжэ ябаhан ашатай туhатай ажал хэрэгэй үрэ дүн иигэжэ комбинадтамнай саг үргэлжэ үзэгдэнэ гээшэ. Энээниие жэшээнүүд дээрэ харуулхада болоно. Саарhанай хаанашье дуталдадаг эли. Тэрэнэй ямараар манай комбинадта хадагалагдадагые хинагшад шалгахадаа ехэ олон дутагдал элирүүлжэ, 200 гаран тонно картон абараа hэн. Үүсэлэгдэhэн мяха хадагалалга шалгагдажа, ехэ олон холодильнигуудай дүүрэн бэшэ байhан элирүүлэгдээ. Тиигэжэ газаа хүргэгдэhэн үхэрэй 200 тонно, гахайн ба шубуунай 300 тонно мяхан холодильнигта хэгдээ. Колбасна заводто мяханай өөхэ илгадаг тухеэрэлгэнүүд үдэр бүри тусхай уhаар сэбэрлэгдэжэ байха ёhотой аад, тиигэгдэдэггүй байгаа. Энээнhээ боложо, олон зуугаад тонно колбасагай муу сортдо оруулагдаhан, комбинадай хохидолдо ороhон элирүүлэгдээ. Үгышье hаа, Байгал шадархи байгаалиин баялигые хамгаалха, тэрэниие саашадань зүбөөр ашаглаха тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй мэдээжэ тогтоолой ёhоор, Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадта хараалагдаhан хэмжээ ябуулганuудай хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байhые шалгаха тусхай пост эмхидхэгдээ юм. Тэрэниие коммунист К. С. Зонхоев толгойлоо. Хинагшад комбинадтаа хэрэглэгдэhэн муухай, хоротой уhанай Үдэ гол руу хаягдаhан зандаа, уhа сэбэрлэдэг тухеэрэлгэнүүдэй хангалтагүйгөөр хүдэлжэ үргэлжэлhөөр байhан олон баримта элирүүлбэ. Энэ асуудалые комбинадай дирекци, партком хамтынгаа зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсээд, хэмжээ ябуулгануудые шэнээр абажа эхилээ...

Имэнүүд жэшээнүүдые олые дурдажа болоно. Тэдэнэр арадай хинагшадай үдэр бүриин ажал хүдэлмэриин үрэ дүн мүн. Имагтал нимэхэнүүд лэ үрэ дүнгүүдhээ коммунизм байгуулха агууехэ хэрэгтэ туйлажа ябаhан совет арадаймнай гайхамшаг амжалтанууд бүридэнэ бшуу. Тиимэhээ арадай хиналта гүрэнэй ниитын зөөри хамгаалха, арьбадхаhаа гадна, айхабтар ехэ хүмүүжүүлхы үүргэ дүүргэнэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев СССР-эй профсоюзуудай хабар боложо үнгэрэгшэ съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, эмхитэй бүридхэл ба шанга хиналтагүйгөөр коммунизмын барилгада амжалта туйлахань бэрхэтэй, зөөри эзэтэй ба мүнгэн тоотой байдаг, тиимэhээ хиналта гээшэ ёhотой арадай хэрэг байха ёhотой гэhэн В. И. Ленинэй заабариие бүри хурсадхан дурдаа бэлэй.

...ото ажалша зоной хабаадалтатай саг үр...лжэ байдаг хиналта байгуулха тухай ...нэй заабари манай гүрэндэ бодотоор ... Тэрэнэй үүргэ, зорилго болон харюусал... ехэ болгохо, ажал хүдэлмэриинь саашаа ...аруулха талаар парти, правительствамнай ...кэ оролдодог. КПСС-эй XXIV съездын ...иннүүдэй ёhоор хиналтын хүдэлмэридэ ...нууд, комсомолшууд болон эдэбхитэдhээ ...ын ажалша зон олоор хабаадуулдаг болоо. ...хиналтын дүримэй ёhоор, жэшээнь, манай ...ын мяха-консервын комбинадта 11 бүлэг, ...мхидхэгдэнхэй. Тэдэнэй гэшүүдээр 211 ...гданхай юм. Бүхы ажал хүдэлмэриинь ...й партийна организациин ударидалга до...hоо бүридэhэн тусхай бүлэг ударидадаг. ...дайнгаа хэжэ, бэелүүлжэ ябаhан ажал ...не консервын заводой эдэбхитэдэй жэшээ ...эhүүб. 19 хүнhөө бүридэhэн энэ бүлэ...нист Е. И. Девянина хүтэлбэрилдэг, гэ... заводой цех бүриhөө hунгагдаhан ажалай ..., мэдээжэ мэргэжэлтэд, үйлэдбэри эмхид.... Тэдэнэй туhаламжаар шанар hайнтай ...гдэжэ, элирүүлэгдэhэн дутуу дундануу...энүүд абтадаг. Һаяхан заводто зайн га...ар хэрэглэгдэдэгые шалгажа үзөөд, олон ...удые тэдэ оруулба. Тэрэнэй ашаар алмаг...трын элшэ хүсэн мүнөө ашатай туhатай ...мэридэ хэрэглэгдэнэ. Бүхы комбинат до...гдэhэн энэ шалгалтаар 514 мянган кило... элшэ хүсэн алмагдаhан байна.

...ын хүдэлмэридэ харюусалгатайгаар ханда... комбинадай үйлэдбэриин бусадшье hалба... олон. Үүсэлэлгын цехэй хинагша А. А. ..., хүргэлгын цехэй — Г. И. Меринова, ...цехэй — Т. П. Бычкова, литографиа це... Сизых болон бусад хүдэлмэришэдэй дун...эй болонхой.

...шэ хабар барилгынхидай хинагшад учас...алта хэхэдээ, хүтэлбэрилэгшэдэйнгөө гү...гэ үбэршэлдэг байhан баримта элирүү... СМУ-гайнь бригадир нүхэр Егоров 60 ... гэрэй барилгада хүдэлдэг А. Абсан...хэhэн ажалайнь түлөөhэ хаахадаа, аяар ...иг 74 мүнгэ үлүү хармаанлуулhан бай...ээнhээ гадна ондоо барилгашадта хаагда...хэригэй хии наряд элирүүлэгдээ. Тиигэжэ ...ров сүүдтэ үгтэhэн, СМУ-гай начальник ...иковтэ шанга донгодолго тохогдоhон.

...үд ушарнуудые олые хөөрэжэ болоно. ...ирүүлэгдэhэн дутуу дундануудайнгаа саа...тагдахагүйе оролдоогүй hаа, хиналтын ...дэ мүртэй амжалтын туйлагдахагүйнь ...аб даа. Тиимэhээ хинагшад бүхы ажал

Энэ нангин уялгаяа манай Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай олон тоото арадай хинагшад hайн мэдэдэг. Тэдэнэр ашатай туhатай ажалаараа республикынгаа түрүү хинагшадай тоодо оронхой. СССР-эй, Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн бүгэдэ арадай мүрысөөнэй үедэ тэдэ ажалайнгаа амжалтые бүри арьбадхаха гэжэ бата найдагдана.

Н. БАНЗАРОВ.
Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай арадай хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ.

БурАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР Х-Б. Г. ХОДОСЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэhөөр 75 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, кадрнуудые бэлдэлгэдэ габьяатай байhанайнь, республикын элүүрые хамгаалгын органуудта практическа ехэ туhаламжа үзүүлhэнэйнь түлөө профессор, Эрхүүгэй медицинскэ институдай нервнэ үбшэнүүдэй кафедрые даагша нүхэр **Ходос** Хаим-Бер Гершоновичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1972 оной июниин 16.

Надежда Бужиглаевна Боянова 1955 ондо Эрхүүгэй медицинскэ институт дүүргэhэнэй удаа республиканска больницын нюдэ эмнэхэ отделенидэ хүдэлхэеэ ерээ hэн. Мүнөө тус отделениие даагшаар тэрэ хүдэлнэ. Н. Б. Боянова медицинын эрдэмэй кандидат юм. Мүн Буряадай АССР-эй габьяата врач гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Б. Боянова хүдэлмэридөө байна.

БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Мухар-Шэбэрэй аймагта газар уhалха ба уhалагдадаг газарhаа баян ургаса абаха хэмжээнүүдэй хэр бэелүүлэгдэжэ байhан тухай

Мухар-Шэбэрэй аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник М. А. Спиридоновой элидхэл шагнаад, hүүлэй жэлнүүдтэ аймагай колхоз, совхозуудта мелиоративна ехэ хүдэлмэри хэгдээ гэжэ БурАССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэhэн байна. 2377 гектар тарялан ундалуулха, республика дотороо эгээн томо Түгнын уhалууриин системэ эндэ барнгдажа, ашаглалгада оронхой. Мүнөө үедэ энэ аймагта 17,9 мянган гектар уhалагдахаар газар бии.

Уhанай газарые хүсэдөөр ашаглаха хэрэгтэ анхарал ехээр табижа, эндэхи зарим ажахынууд баян ургаса туйлана. Жэшээнь, «Искра» колхоз 714 гектар уhалагдадаг сабшалан дээрэhээ гектарай 27—30 центнер үбhэ абаа гэхэ гү, али hүүлэй 3-4 жэлэй туршада ургасаяа гектарай 13 центнерээр дээшэлүүлhэн байна. Мүн «Заганский» колхоз 669 гектар сабшалангай га бүриhөө 28—29 центнер, «Путь Ленина» колхоз — 20—22 центнер ургаса абана.

Гэхэ зуура уhалагдадаг газараа ашаглаха талаар аймагай колхоз, совхозуудта горитой дутагдалнууд бии гэжэ республикын Министрнүүдэй Совет тэмдэглээ. Жэл бүхэндэ нилээд ехэ уhалагдадаг тарялан ундалуулагдангүй үлэшэнэ. Жэшээнь, 1971 ондо тарялан уhалха түсэб минил 50 процент дүүргэгдээ, уhалагдадаг газарта наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ бага оруулагдана. Зарим ажахынуудта агротехникэ наринаар баримталагдаагүй дээрэhээ уhанай газарhаа ургаса бага абтана.

Илангаяа «Эрдэм», «Авангард» совхозуудта уhалагдадаг газарай ургаса дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэнэ. Жэшээнь, 1971 ондо «Эрдэм» совхозой уhалагдадаг сабшалангай гектар бүриhөө ойролдоо 9,8 центнер үбhэн абтаа гэхэ гү, али 1968 онойхиhоо 11 центнерээр бага байшоо. Бүхыдөө 1968 ондо гектар бүриhөө 16 центнер үбhэ хуряаhан байбал, нёдондо тэрэнь 6,7 центнертэе орошоо. Эдэ жэлнүүдтэ «Авангард» совхоздо сабшалангай ургаса 3 центнерээр доошолоо.

Нуга сабшалангай ургаса ехэдхэхэ хэмжээнүүд аймагай ажахынуудта хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Сабшаланда минеральна үтэгжүүлгэ оруулха түсэб 61 процент дүүрэhэн. Сабшалан борнойлхо, дискээр элдүүрилхэ, болдог дэгнүүл отолхо болон бусад юрын аргануд ойролдоо 1230 гектарта хэрэглэгдээ. Зүгөөр түсэбынь 4980 гектар байгаа. Сабшалан шулуу шохойhоо сэбэрлэхэ түсэб минил 50 процент бэелүүлэгдээ. Аймагай бүхы колхоз, совхозуудай малай фермэнүүдэй газаагуур айхабтар ехэ аргал шэбхэ хаятай байhаар. Теэд тэрэниие зөөхэ түсэб жэл бүхэндэ дүүргэгдэнэгүй.

Лугомелиоративна отрядууд саг үргэлжэ хүдэлгэгдэнэгүй, уялгаяа гансахан лэ аргал шэбхэ зөөлгөөр хизаарлашана. Нилээд ехэ нуга сабшалан ба тарялан тусхай звенонуудта даалгагдаадүй.

Газар уhалха бүлүүр станцинууд болон бусад хэрэгсэлнүүд хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй. Жэшээнь, Түгнын уhалууриин системэдэ уhа сасаха 16 машинын ойролдоол 9—10-нинь хүдэлгэгдэжэ, тус бүхэниинь сүүдхэдэ 6 гектарhаа дээшэ уhалнагүй. Эдэ агрегадууд хоёр халаанда хүдэлгэгдэнэгүй, тиимэhээ сөөрэм соохи уhан минии урадхагдана бшуу.

Аймагай ажахынуудта уhалууриин газар ашаглаха талаар бии байгаа ехэ дутагдалнууд юун дээрэhээ болооб гэхэдэ, нэн түрүүн ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдком, тэрэнэй хүдөө ажахын управлени газар hайжаруулха шухала хэрэгые оролдосотойгоор, харюусалга ехэтэйгээр хүтэлбэрилөөгүй, энэ талаар колхоз, совхозуудай, уhалууриин системэнүүдэй управлениин хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табяагүй, уhалагдадаг газарай ургаса дээшэлүүлхэ тушаа абаhан шиидхэбэринүүдээ бэелүүлхэ талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулаагүй байшоо ха юм.

Уhалууриин системэнүүдэй управлени (нүхэр Задевалов) уhаяа, уhалууриин техникэ аша үрэтэйгөөр хэрэглэхэ хүдэлмэриие hайнаар эмхидхэжэ шадаагүй.

Тарялан, сабшалан уhалха, уhанай газарhаа баян ургаса абаха хэмжээнүүдые бэелүүлхэ хэрэгые хангалтагүйгөөр эмхидхэhэнэй түлөө Мухар-Шэбэрэй аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо М. А. Спиридонов, эндэхи уhалууриин системэнүүдэй управлениин начальник В. И. Задевалов гэгшэдтэ БурАССР-эй Министрнүүдэй Совет шангаар hануулhан байна.

Уридшалан хараалагдаhан хэмжээнүүдэй газараа уhалха, Түгнын уhалууриин системые хүсэдөөр ашаглаха, уhа зүбөөр хубаарилха, уhалагшадай хүдэлмэриин сагые хүсэдөөр хэрэглэхэ зорилгоор диспетчернүүдые энэ дороо томилжо, уhа сасадаг машинануудые хоёр халаанда хүдэлгэхэ, ургасын хойноhоо харууhалха, буртаг ногоонтой тэмсэхэ эрилтэ аймагай Соведэй гүйсэдком, «Заганский» болон «Путь Ленина» колхозуудай правленидэ табигдаа.

Уhалагдадаг газараа бүхыдэнь ундалуулха, бии байгаа бүлүүр станцинуудаа, уhа сасадаг машинануудаа бултыень хүдэлгэхэ, газар уhалагшадай звенонуудые хүсэлдүүлжэ, уhалагдаhан сабшалан дээрэ мал адуулхые хорихо талаар аймгүйсэдком болон уhалууриин системэнүүдэй управлени энэ тогтоолоор уялгалагдаhан байна.

ЭЛҮҮРЫЕ ХАМГААЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ СУГЛААН

«Совет арадай элүүрые сахин хамгаалгада шэнэ амжалтануудые туйлажа, СССР-эй 50 жэлэй ойе тэмдэглэе» гэhэн уряа доро медицинын хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлдэ hайндэрөө тэмдэглэжэ байна.

Медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ зорюулагдаhан баярай суглаан июниин 16-да ССР Союзай Ехэ театр соо болобо.

СССР-эй элүүрые хамгаалгын министр академик Б. В. Петровский баярай суглаае нээгээ.

ССР Союзай байгуулагдаhанhаа хойшо үнгэрhэн 50 жэлэй турша соо совет арад зоной элүүрые хамгаалга, медицинскэ эрдэм наука ехэ амжалтануудые туйлаа гэжэ медицинын промышленностиин министр П. В. Гусенков суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Имагтал 1971 ондо больницын оро дэбдихэрэй тоо 64 мянгаар олошорhон байна. 700 мянга шахуу врачнар улад зондо медицинскэ туhаламжа үзүүлнэ. Врачай мэргэжэлтэдээр хангагдалгаараа манай орон дэлхэй дээрэ түрүү hуури эзэлнэ.

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээhэн амаршалгын бэшэгые баярай суглаанда хабаадагшад халуунаар угтаhан байна.

Г. ДИМИТРОВЭЙ ТҮРЭҺӨӨР 90 ЖЭЛЭЙ ОЙДО ЗОРЮУЛАГДАҺАН СУГЛААН МОСКВАДА БОЛОБО

Болгар арадай агууехэ хүбүүн, элитэ ехэ революционер-ленинец, интернационалист, Советскэ Союзай ехэ хани Георгий Димитровэй түрэhөөр 90 жэлэй ойе совет арад, бүхы дэлхэйн коммунистнууд, социализмын ба дэлхэй дээрэ ниитын хүгжэлтын тала баридаг бүхы хүнүүд үргэнөөр тэмдэглэжэ байна. Июниин 16-да болоhон ниислэлэй олониитын түлөөлэгшэдэй суглаан энэ гайхамшаг hара үдэртэ зорюулагдаhан байгаа.

...Болгариин Арадай Республикын, Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар Союзуудай байшангай Колонно зал шэмэглэгдэнхэй. Сценын тэгэндэ — Георгий Димитровэй портрет. «1882—1972» гэжэ алтан үзэгүүдээр аржыса бэшээтэй.

Ниислэл хотын предприятинуудай хүдэлмэришэд, интеллигенциин түлөөлэгшэд, партийна, совет, профсоюзай ба комсомолой хүдэлмэрилэгшэд, революционно хүдэлөөнэй ветеранууд, Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэд, Москва шадарай ажалшад зал соо сугларбад.

Нүхэд В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо С. Б. Ниязбеков, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. П. Георгадзе болон совет бусад тусхай тушаалтад, олониитын түлөөлэгшэд президиумдэ ерэжэ hууба. Болгариин Коммунис партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Тодор Павлов, БКП-гэй ЦК-гай гэшүүн, болгар-совет хани барисаанай бүгэдэ арадай комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Карло Луканов, БКП-гэй ЦК-гай гэшүүн, НРБ-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Стоян Гюров, Г. Димитровтэй хамта хүдэлhэн хүнүүд мүн лэ президиумдэ hуулсаhан байна.

КПСС-эй МГК-гай секретарь Р. Ф. Дементьева суглаае нээгээ. Болгариин Арадай Республикын, Советскэ Союзай Гүрэнэй гимннүүд hүр жабхалантайгаар зэдэлбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн А. Я. Пельше «Георгий Димитров — дүлэтэ революционер-ленинец, коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша» гэhэн элидхэл хээ.

ГЕОРГИЙ ДИМИТРОВЭЙ ХҮШӨӨ МОСКВАДА НЭЭГДЭЭ

Болгариин дүлэтэ революционер Георгий Димитровэй хүшөө нээлгын баяр ёhололдо хабаадалсахаяа олон мянгаад москвагайхид июниин 16-да Димитровэй нэрэмжэтэ гудамжада ерэhэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй МГК-гай нэгэдэхи секретарь В. В. Гришин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо М. А. Яснов, С. Б. Ниязбеков, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо М. А. Лесечко, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. П. Георгадзе, гүрэнэй ба партийна бусад ажал ябуулагшад, совет-болгар хани барисаанай бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэд трибунада гараба. Болгариин Коммунис партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Тодор Павлов, БКП-гэй ЦК-гай гэшүүн, болгар-совет хани барисаанай бүгэдэ арадай комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Карло Луканов, БКП-гэй ЦК-гай гэшүүн, НРБ-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Стоян Гюров мүн лэ эндэ байлсаа.

Моссоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй Түрүүлэгшэ В. Ф. Промыслов митинг нээгээд, В. В. Гришиндэ үгэ үгэбэ. Нүхэр Гришин иигэжэ хэлэhэн байна:

— Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, Совет правительствын даалгабаряар болгар арадай агууехэ хүбүүн, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, Советскэ Союзай үнэн сэхэ хани Георгий Димитровэй хүшөө нээхые зүбшөөгыт.

Баяр ёhололой саг оршобо. Нүхэд В. В. Гришин, Т. Павлов, С. Гюров хүшөөе нээгээ.

Бүд хушалта хүшөөhөө аргаахаhаар халтиран унаба. НРБ-гэй, СССР-эй Гүрэнэй гимннүүд зэдэлбэ.

— Георгий Димитров хадаа, — гэжэ В. В. Гришин үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ, — уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагшадай нэгэн байгаа. Тэрэ хүдэлмэришэн ангиие хүтэлбэрилэгшэдэй эгээн hайн шэнжэнүүдые бэедээ абажа ябаhан юм. Коминтерндэ суг хүдэлhэн нүхэдтэеэ, Советскэ Союзай ба бусад оронуудай коммунистнуудые хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта Георгий Димитров марксистско-ленинскэ hургаалай арюун hайханиие, сэсэн мэргэниие сахиhан, революционно хүсэнүүдые нэгэдүүлхын түлөө, интернационализмын түлөө, коммунис сурталай илан мандахын түлөө, эб найрамдалай ба арадуудай зол жаргалай түлөө хододоо тэмсэhэн байна.

— Георгий Димитровэй хүшөө, — гэжэ В. В. Гришин үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ, — совет ба болгар арадуудай эбдэршэгүй, аха дүүгэй хэтэ мүнхын хани барисаанай марксизм-ленинизмын сурталнуудта үнэн сэхэ байлгын hүлдэ болог лэ.

«Красный пролетарий» завод коммунис ажалай бригадын бригадир токарь А. Я. Рыбаков, философиин эрдэмэй доктор А. И. Соболев хүшөө нээлгын баяр ёhололдо үгэ хэлээ.

Тодор Павловай хэлэhэн үгы сугларагшад халуунаар угтаба. Болгар арадай агууехэ хүбүүн Георгий Димитровэй хүшөө СССР-эй ниислэл хотодо бодхоо... hонойнь түлөө Болгариин хүдэлмэришэн ангиин, бүхы болгар арадай гүнзэгы сэдьхэлэй баяр баяр... халангые БКП-гэй ЦК-гай, нүх... Тодор Живковэй даалгабаряа... дамжуулhан байна.

(ТАСС)

...ПРОФСОЮЗУУДАЙ ...АЦИ ЭХЭ ОРОНДОО БУСАБА

... (ТАСС). Чехослова... ...люционно профсоюзай ...й VIII съездын хүдэлмэ... ...дадалсаhан КПСС-эй ЦК... Политбюрогой гэшүүн, ...й Түрүүлэгшэ А. Н. Ше...үүтэй совет профсоюзуу...аци июниин 16-да Эхэ ...бусахаяа мордобо.

КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй профсоюзуудай Центральна Соведэй Түрүүлэгшэ К. Гофман, Чехословакиин профсоюзуудай Центральна Соведэй секретарьнар, СССР-hээ ЧССР-тэ байдаг элшэн сайд С. В. Червоненко аэродром дээрэ совет делегациие үдэшөө.

...С-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЬЭЭ, ...Р-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЬЭЭ, ...Р-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЬЭЭ

...вет сэрэгэй элитэ ехэ начальник, Эсэгэ ороноо хамгаал... агууехэ дайнда эдэбхитэйгээр хабаадагша, КПСС-эй ЦК... ...шүүн, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, армиин гене... Маряхин Сергей Степанович үни удаан саг соо хүндөөр үб..., 61-дэхеэ гэшхэжэ ябатараа, 1972 оной июниин 15-да на...раба гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Вер... Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет гүн... ...шаналал гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ
СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ
СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ

ХҮН ЗОНОЙ АЖАҺУУДАЛЫЕ СААШАДАНЬ ҺАЙЖАРУУЛХА ХЭРЭГ МҮНӨӨ ҮЕ САГАЙ ШУХАЛА ЗОРИЛГОНУУДАЙ НЭГЭН МҮН

Депутадууд А. С. Асеев (ЛВРЗ), В. И. Убеев (Улаан-Үдын горсовет), Д. С. Санжимитыпов (Загарай), А. И. Садовская (Заҳаамин), А. В. Пластинин (Бэшүүр), Н. Н. Нимаев (культурын министерство), З. Б. Харжеева (Прибайкали), С. Б. Жаргалов (Зэдэ), К. А. Восканянц (барилгын управлени), В. Г. Аношин (Гусиноозерск), Н. И. Бизюкин (коммунальна ажахын министерство), Н. И. Гаврилюк («Бурятгражданпроект» институт), И. А. Антакшинова (Октябрьска райсовет), Л. В. Маханчеева (авиазавод), Н. Д. Булдаев (хэлхеэ холбооной управлени) гэгшэд сессиин үзэмжэдэ табигдаһан республикын городууд болон һуурин тосхонуудай мүнөө үеын барилгын ябаса ба тэрэниие саашадань һайжаруулха тухай асуудалаар (Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр В. И. Черныш элидхэл хээ) үгэ хэлэхэдээ тус хэрэг орон соомнай бэелүүлэгдэжэ байгаа мүнөө үеын эгээн шухала ажал ябуулгануудай нэгэн болоо гэжэ тэмдэглэбэ. Тэрэнэй зорилгонууд партиин XXIV съездээр тодорхойлогдонхой, бүгэдэ арадай, мүн бүхы предприяти, ажахынууд болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй, бүхы оло ниитын урда табигданхай. Тиимэһээ манай республикын городууд болон һуурин тосхонуудта хэгдэжэ байгаа барилгын асуудалнууд Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Сесси дээрэ эгээл саг соогоо зүбшэн хэлсэгдэбэ гээшэ. Депутадуудай оруулһан дурадхал, һанамжанууд, хэлэһэн шүүмжэлэл хүн зоной ажаһуудалай шухала асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ туһатай байха гэжэ тэмдэглэмээр.

ҮЕ САГАЙ ЭРИЛТЫЕ ХАРААЛАА АБАХА

Ажаһуудалай асуудалнууд олон янзын байдаг, шэнжэнүүдынь жэл ерэхэ бүри шэнэ, зорилгонь үргэн болоно. Энэ талаар хэгдэжэ байһан ажал хүн зоной һуудал байдалай али бүхы эрилтэнүүдые хангахаһаа гадна, арадай ажахыда, үйлэдбэридэ сэхэ нүлөөлдэг болоо. Тиимэһээ сүлөө сагтаа эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлхэ, һайнаар амарха, элүүр энхэ ябаха гээшэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ арга нүхэсэл боложо үгэнэ.

Сесси дээрэ үгэ хэлэһэн депутадууд колхознигууд болон совхозой хүдэлмэришэдые мүнөөнэй дундаа неэшэнтэй, газаагаа үмсын ажалтай дүрбэн ханата гэрнүүдээр хангахаяа болижо байһые тэмдэглэбэ. Хүдөөгэй ажалшадта сүлөө сагаа зүбөөр ашаглаха хэрэгтэй, тиимэһээ тэдэнэр досоогоо городойхидо адли түхеэрэлгэнүүдтэй квартирануудые шэлэхэ байна. Юундэб гэхэдэ, гэрэй ажалда ехэ саг ошоно, амарха, һураха, эрдэмээ дээшэлүүлхэ арга һалана. Үйлэдбэридэ материальна урмашуулгын гуримые зүбөөр хэрэглээд байгаа һаа, үмсын ажалда (малаа хараха, үбһэ түлеэгээ бэлдэхэ, огородтоо ажаллаха гэхэ мэтэ) хаягдадаг саг бага боложо үгэхэ байна. Энэ асуудал хүдөөдэ арбан жэлэй дунда һургуули дүүргэхэ тухай хуулиин шиидхэгдэхэ, дунда мэргэжэлтэй ба дээдэ һургуулитай хүнүүдэй олошорхо тума хурсадана.

Эдэ асуудалнууд хүдөөгэй һуурин тосхонуудые шэнэлхэ типовой проектнүүдые зохёоходо, тэдэниие баталхада хараада абтаха ёһотой. Теэд «Бурятгражданпроект» институтда ерэһэн республикын колхоз, совхозуудай захилнууд дотор ажалшадай һанамжа, дурадхалнууд согсологдоогүй байдаг. Тиигэжэ зарим нютагуудта шэнэ түхэлтэйшье һаа, зонойнь һанаанда таараагүй гэрнүүд бодхоогдожо эхилээ. Энэ асуудал ганса хүдөөдэ бэшэ, мүн городуудташье шиидхэгдэхэ ёһотой. Жэшээнь, Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой 18-дахи квартал городой саашанхи барилгын жэшээ болгогдохоор эхилһэн аад, мүнөө тиимэр барилга хэжэ болохогүйе харуулаад байна. Тэрэ кварталай проект дотор хүн зоной хэрэглэмжэ хангаха комбинат (химчисткын пункт, парикмахерска, сберкасса, фотографи, оёдолой пункт г. м.), эдеэ хоолой, хубсаһанай магазинууд хараалагдаагүй байшоо, үйлсэнүүдынь хуиган машинын эрьелдэхэ аргагүй, кинотеатр холо, трамвай болон автобусуудай буудал дүтэ бэшэ, телефон байхагүй. Имэ болохолоорнь хүн зон гар үзүүрэй хэрэгтэй ажалдаа үнэтэ сагаа хаяха баатай болоно бшуу.

Эдэ жэшээнүүд хадаа хүдөөгэйшье, городойшье барилгада хүн зоноймнай мүнөө үеын эрилтэ, шэнэ үе сагаймнай шэнжэ заабол хараада абтаха ёһотой гэжэ харуулна.

БАРИЛГЫН АСУУДАЛНУУД ОЛОН

Республикын хото хүдөөгэй хүн зон шэнэ шэнэ барилгануудай хаа хаанагүй бодожо байһые һайн мэдэнэ ааб даа. Гүрэмнай юһэдэхи табан жэлэй туршада капитальна барилгада 500 миллиард түхэриг һомолонхой, тэрэнэй 30 процентнь Сибирь болон Алас-Дурнадахи районуудта гаргашалагдаха байна. Сэлэнгын ЦКК, Галуута нуурай ГРЭС болон бусад союзна удха шанартай шэнэ барилгануудһаа гадна, Буряадта хүдөө ажахын машинануудай томо завод, хэдэн заводуудһаа бүридэһэн үтэгжүүлгэ гаргадаг томо комбинат, гэрэй хэрэгсэлнүүдые гаргадаг комбинат болон бусад томо предприятинууд баригдаха байна. Институдууд болон техникумүүдэй шэнэ байшангууд, спортивна комплекснууд, амаралгын сэсэрлигүүд городуудта: һү, мяханай ба тарьянай промышленна үндэһэтэй оньһожоруулагдамал комплекснууд болон соёлой шэнэ ордонгууд, кинотеатрнууд, ясли-саадууд, стадионууд, мастерскойнууд хүдөөдэ; город, һуурин, тосхон бүхэниие холбоһон асфальт хушалтатай харгынуудай барилга, электрын элшэ хүсэн, радио болон телевидени, автомат телефон, автобусууд, поезднууд болон самолёдууд—эдэ бүгэдэ булта бидэндэ юрын болонхой, эдэ бүгэдэ мүнөө үе сагаймнай шэнжэ.

Гэхэтэй хамта, тэдэнэй ажалые зүбөөр хүтэлхэ, барилгануудтань һомологдоһон мүнгэ зөөриие зүбөөр гаргашалха гээшэ шухалын шухала асуудал мүн. Республикын культурын, элүүрые хамгаалха, коммунальна ажахын, хүн зоной хэрэглэмжэ хангаха министерствэнүүд хоорондоо нягта холбоо барисаатайгаар ажалаа ябуулха ёһотой. Жэшээнь, ямар нэгэн аймагта соёлой ордоной баригдабал, тэрээндэ «Бурятгражданпроект» институт, уһанай ажахы, культурын министерство, хэлхеэ холбооной, электрофикациин, барилгын управленинүүд болон бусад эмхи зургаанууд хабаададаг байна. Тэдэнэй али нэгэнэйнь хубита ажалаа саг соонь дүүргээгүй һаань бусадайнь ажал һаатаха туйлдаа хүрэдэг. Эгээ энэл шалтагаанһаа боложо, унжагайрангхай хэдэн олон барилгануудые нютаг бүхэндэ тооложо болоно. Соёлой добтолгын хоёр жэлэй туршада ганса Загарайн аймагта 1 миллион 200 мянган түхэригэй барилга хэгдээ. Хэрбээ элдэб шалтагаанаар ажалай һаатаагүй һаань, үшөө 800 мянган түхэригэй ажал хэгдээд байха ёһотой һэн. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, эмхидхэлэй, хиналтын болон бусад хүдэлмэриин һуладахада, айхабтар ехэ арга боломжонууд хэрэглэгдэнгүй үлэшэдэг байна. Жэшээнь, Буряадай АССР-тэ юһэдэхи табан жэлэй туршада 300 миллион түхэриг ганса барилгада гаргашалагдаха ёһотой. Теэд мүнөөдэрэй байдалаар Буряадай барилгын управлениин организацинууд (мүнгэн дээрэ гаргахада) түсэбөө 92 процент дүүргэжэ ябана. Энэ юунһээ болоноб гэхэдэ, гол түлэб хэдэн олон газарта ондо ондоо объектнүүд зэргэ бодхоогдожо эхилнэ. Тиихэдэнь барилгын управлениин мэргэжэлтэд, оньһон түхеэрэлгэнүүд, машинанууд жэжэхэн бүлэгүүдтэ сасагдажа, хүсэгүй болоод, хэхэ ажалаа диилэхээ болишоно. Тиимэһээ али нэгэ барилгые яагаадшье һаань эхилжэл абаха гэдэг бодол буруу, харин тэрэниие хэрэгтэй хүсөөр зохихо саг соонь богони болзорто хэхэ шухала. Энээниие шиидхэхын тула Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет барилгын шэнэ техникэ, элдэб түхэлэй машинануудые, бэрхэ мэргэжэлтэдые олошоруулхын, бэлдэхын түлөө шухала хэмжээнүүдые абаха ёһотой. Жэшээнь, Закаменск хотодо һүүлэй жэлнүүдтэ 24 мянган, Загарайн аймагта 30 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд ашаглалгада үгтөө. Хэрбээ баригдажа байгаа гэрнүүдэй саг соогоо тушаагдаһан һаань, эдэ тоонууд бүри ехэ байха һэн. 1971 ондо барилгын организацинуудай хангалтагүйгөөр хүдэлһэнһөө боложо, ганса Улаан-Үдэ хотодо 25 мянган дүрбэлжэн метр байрын талмай ашаглалгада үгтэнгүй үлөө.

Хүн зоной ажаһуудалай барилгада гүрэнһөө гадна, предприятинууд, колхоз болон совхозууд өөһэдынгөө фондһоо мүнгэ һомолдог болонхой. Жэшээнь, Кабанскын аймагай Оймурой совхоз 1971 ондо 3 миллион 713 мянган түхэригэй олзотойгоор жэлээ дүүргэжэ, хүн зоной һууха 35 гэр, овощехранилищи, автогараж, эбэртэ бодо малай байра бариха гэжэ түсэблэһэн байна. Эдэнээ бултынь нэгэ доро эхилээ, энэ алдууень 590-дахи ПМК дэмжээ гэхэ гү, али хүсэеэ жэжэхэн бүлэгүүдтэ сасаад, мүнөө тэдэ барилгануудай нэгыеньшье дүүргээдүй, һаядаашье дүүргэхэ хэбэргүй байна. Имэнүүд дутагдалнууд республикын бусад аймагуудта, колхоз болон совхозуудта үзэгдэнэ.

Хүдөөгэй барилгада анхармаар үшөө нэгэ жэшээ гэбэл, зарим аймагуудта ямар нэгэн барилгын эхилхэдэ тэрээндэ олон эмхи зургаанууд хубитаяа (мүнгэ, хүдэлмэриин хүсэ) оруулна. Тиигэжэ ниитын барилганууудта кооперативна ёһо гурим дэлгэрнэ. Хориин, Хэжэнгын, Загарайн болон бусад аймагуудта хүн зоной ажаһууха городойхидо адли түхеэрэлгэтэй шэнэ, хэдэн дабхартай гэрнүүдэй барилгада ажалшадай хубидаа нөөсэлһэн мүнгэ хэрэглэхэ дүршэл дэлгэрнэ.

Эдэ бүгэдэ жэшээнүүд согсологдожо, городуудай хүдөөгэй барилгашадай үмэнэ дурадхагдадаг, һайн гэжэ һанагдаһаниинь тунхаглагдадаг, дутагдалнуудаарнь хэмжээнүүд абтадаг болоо һаань, бүри һайн байна.

СОЁЛОЙ, АЖАҺУУДАЛАЙ ТАЛААР ХАНГАЛГА

Хото хүдөөгэй хүн зоной дунда ябуулагдажа байдаг соёл сурталай, ажаһуудалай эрилтэ хангаха хүдэлмэринүүд город, һуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй, сэсэрлигүүдтэй болгохо, ариг сэбэрээр байлгаха хэрэгтэй нягта холбоотой.

СССР-эй ба Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойнуудые угтуулан, республикын Министрнүүдэй Совет тус асуудалаар хоёр жэлэй соёлой добтолго соносхоо һэн. Хэжэнгэ һууринай, Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ажалшадай, Зэдын аймагай Белоозерско сельсоведэй депутадууд болон эдэбхитэдэй үүсхэлээр габшагай хүдэлөөн республика доторнай эхилээд, яһала ехэ ажал хэгдэжэ байна. Шэнэ шэнэ барилгануудһаа гадна, үйлсэнүүд болбосон түхэлтэй болгогдоно, элдэб түрэлэй модод, һөөгүүд һуулгагдана, хорёо хотонууд шэнэлэгдэнэ, ариг сэбэрые сахиха талаар хүдэлмэри ябуулагдана. Хэрбээ барилгын элдэб материалнуудай дуталдаагүй һаа, энэ ажалда бүри ехэ юумэн хэгдэхэ байгаа. Теэд шифер, хадааһан, олифа, шэрэ болон бусад хэрэгтэй юумэ хүдөөдэ олохо гээшэнь бэрхэтэй. Республикын Коммунальна ажахын министерство тус хэрэгтэ саг соонь анхарал хандуулаагүй байна. Гадна, Улаан-Үдын «Зеленстрой» хүсөөр бага. Тэрэ бүхы республикаһаа байха, ниислэл хотынгоо хэрэглэмжые хүсэд хангажа шаданагүй. Тиигэбэшье хоёр жэлэй соёлой добтолгын үедэ, жэшээнь, дурсагдагша Белоозерскэ сельсоведэй газар дээрэ 17 мянган набшаһата, 14 мянган жэмэстэ модод һуулгагдаа, Оймурой совхозой айл бүхэн газаагаа саадтай болонхой. Загастай һууринай хүн бүхэн 3 модо һуулгажа ургуулха уялгаа амжалтатай дүүргэжэ байна. Улаан-Үдэ хотодо 1972 ондо 143 мянган модон, 183 мянган һөөг таригдаа. Имэ ажал республикын бусад хото, һуурин тосхонуудта хэгдэнэ. Тиигэбэшье дутагдал үшөөл олон. Таригдаһан модон муугаар харууһалагдана, городууд болон һуурин тосхонуудта орожо ерэхэдэ, үйлсэнүүд үзэмжэгүйгөөр харагдадаг зандаа. Хэдэн жэлэй урда тээ, жэшээнь, Улаан-Үдын авиазавод Загорск тосхоноо тойруулаад үргэлжэ ногоон тарималтай болгохо гэһэн үүсхэл гаргаһан юм. Теэд тэрэнь мүнөө мартагдашанхай.

Город, хүдөө тосхонуудта ниитын журам ба ариг сэбэрые сахиха талаар республикын Элүүрые хамгаалха ба Дотоодын хэрэгүүдэй министерствэнүүд мүнөө болотор тодорхой ажал ябуулгын дүрим зохёогоодүй. Олониитын дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулһан зандаа.

Гэхэтэй хамта, хүмүүжүүлгын, соёл сурталай хүдэлмэринүүдые амжалтатай ябуулхын тула шухала зарим арга нүхэсэлнүүд хэрэгтэй. Республика доторнай Культурын министерствын эдэбхеэр аймагуудай центрнүүдтэ соёлой комплекснууд байгуулагдажа эхилэнхэй. Тус комплекс соёлой ордон, кинотеатр, арадай театр гү, али ансамбль, уран зурагай галерей, хүгжэмэй һургуули болон библиотекэһээ бүридэхэ юм. Энээн дээрэ хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха комбинадай дэргэдэ химчисткэ, оёдолой, фотографиин, гуталай мастерскойнууд, гэр байрын ажал хэхэ (түлеэ бэлдэхэ, элдэб заһабарилга хэхэ) бригада, зоной захилаар элдэб хубсаһа, бараа асаралгые эмхидхэхэ бүлэг байгуулагдаха ёһотой. Тус ажал ябуулгые тосхон бүхэнэй хүсэд хүгжөөдүй мүнөө сагта аймагай центртэ эмхидхэхэ гээшэ зүб удхатай. Юуб гэхэдэ, соёлой, ажаһуудалай дурсагдагша гуламтануудтай болоһон аймагай центрһээ харьяата колхоз болон совхозуудайнь хүн зониие, холын бэлшээринүүд ба полинуудта хүдэлдэг ажалшадые соёл сурталай хүдэлмэреэр хангахада, мүн лэ тэндэхи соёлой гуламтануудта элдэб туһаламжа үзүүлхэдэ аятай зохид, үрэ ехэтэй, хүнгэн байна бшуу. Энэ талаар Хориин, Мухар-Шэбэрэй ба бусад аймагууд яһала һайн дүршэлтэй болонхой. Гэбэшье хүдөөгэй соёлой гуламтануудай барилга хүлисэшэгүй аали ябаһан зандаа. Жэшээнь, республика доторхи соёлой бүхы байшангуудай тэн хахадынь 100 хүнэй арай гэжэ багтахаар бага залнуудтай, элдэб кружогуудые ябуулха таһалгануудгүй байха юм. Республикын хүдөөгэй бүхы библиотекэнүүдэй гурбанай хоёр хубинь тусгаар байрагүй, галай аюул сараха түхеэрэлгэнүүдтэй болоогүй байха юм.

Ганса хүдөөдэ бэшэ, харин городуудташье иимэшүү дутагдалнууд үзэгдэнэ. Жэшээнь, «Теплоприбор», «Электромашина» болон бусад заводууд соёлой өөһэдын байшангүй гү, али тиимэ гуламтатайшье... тэрэнээ һэргээхэ, шэнэлх... эрилтэдэ хүргэхэ талаар а... лагдадаггүй байна. Энэ хада... мэришэдэй дунда ябуулагда... соёл сурталай хүдэлмэри... гүйн сэхэ гэршэ болон... «Электромашина» заводо... Улаан-Үдын ПОШ холо... предприяти ааб даа. Теэд т... лой өөрын байшантай болоо... һонирхолтой, хүмүүжүү... ажал ябуулганууд үнгэргэд... нэ столово нээгээ, өөһэды... дэлмэришэдэй үхибүүдтэ э... дай гэр барияа, предприя... руулаад элдэб түрэлэй м... һөөгүүдые олоор һуулгаа...

Эдэ жэшээнүүд соёл... зоной ажаһуудал хангал... эдэбхи үүсхэл, оролдолг... гэжэ һануулна бшуу.

АМЖАЛТАНУУДАЙ ЭХИН

Эб найрамдал хамгаалха талаар манай Коммунис партиин ябуулжа байһан ажал хадаа амгалан байдалдаа арад зоноймнай амжалта туйлаха хэрэгтэй нягта холбоотой. Индиин, Египедэй, Араб, Ирагай республикануудтай СССР-эй хани нүхэсэлэй, харилсан туһаласалгын договорнуудые батаалалга, СССР — ФРГ, Польшо—ФРГ хоорондын договорнуудай хүсэндөө оролго, Америкын Президентын манай гүрэндэ ерэхэ үеэр баталагдаһан хоёр гүрэнэй хоорондын хани харилсаанай үндэһэ һуури, мүн Ази түбиин бэеэ хамгаалха системые байгуулха хэрэгтэ манай гүрэнэй оруулжа байһан туһа нэмэри — эдэ бүгэдэ совет хүн зоной ерээдүйгөө бүри һайн һайхан, баян дэлгэр болгохын түлөө тэмсэхэ хэрэгэй үндэһэн боложо үгэнэ. Энэ талаар КПСС-эй Центральна Комитедэй майн Пленумэй шиидхэбэри тон ехэ удха шанартай байна.

Социалис мүрысөөнэй тут дээрэ үргэһэн Улаан-Үдэ хотын олонхи предприятинууд 1972 онойнгоо 5 һарын түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, Ленинэй орденто ЛВРЗ һүүлэй 2 жэлэй туршада хүн зоной байра бариха хэрэгтэ 2 миллион түхэриг гаргашалаа, промышленна продукци гаргаха 5 һарынгаа түсэбые 102 процент дүүргээ. Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму» колхозой һаалишад зунай дүрбэ һарын турша соо үнеэн бүриһөө 1100 килограмм һү һааха зорилготойгоор хүдэлжэ байна. Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой малшад зунай бэлшээриин үедэ малайнгаа шэгнүүрые сүүдхын 1000 граммаар нэмээхэ үүсхэл гаргаа. Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой Дэбээнэй МТФ-гэй һаалишад 5 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1500 килограмм һү һаахые хараална...

Имэ эдэбхи үүсхэлнүүд республикымнай нютаг бүхэндэ дэлгэрнэ. Ажалша зоной оролдолгые, тэдэнэй арга шадабариие, мүн үйлэдбэриин бүхы нөөсэнүүдые амжалта болгохо, урагшаа дабшаха зорилго эмхидхэхэ харюусалгатай үүргэ партийна организацинуудай, ажалшадай депутадуудай Соведүү... коммунистнууд ба ком... дай, хүтэлбэрилэгшэд б... ажалшадай урда табигдаа...

Социалис мүрысөө с... һайжаруулха тухай, горо... нуудай ба нютагай Соведү... уялга үргэдхэхэ, бэелүүлэ... нүүдыень дээшэлүүлх... КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй... нүүдэй Соведэй тогтоо... СССР-эй Верховно Сове... диумэй Указ болон парт... тельствын бусад шухала... нууд ажалай эмхидхэл һай... хэрэгтэ нүлөөлнэ, совет ... мнай саашадаа хүгжэжэ ... руулна.

Мүнөө үедэ Совет ... ажалшад СССР-эй ба өөры... публикын байгуулагдаһаа... лэй ойнуудые ажалай шэ... тануудаар угтахын түлөө... эхилэнхэй. Агуу багша... сэсэн мэргэн националь... кын манай гүрэндэ батаа... най мүнхэ гэршэ болоһон... тэрэ тоодо Буряадай АССР... дүйнь гэрэлтэй, ажабайд... дамтай. Энээниие Коммуни... ударидалга доро манай ре... городууд, һуурин болон то... хэгдэжэ байһан барилгын... лайса, тэрэнэй үшөө ехэ... байһаниие гэршэлнэ.

***

Буряадай АССР-эй ... зарлалай Верховно Сове... дахи сесси республикын... болон хүдөө тосхонуудые... болбосон түхэлтэй болго... ри һайжаруулха тухай... нуудаар дэлгэрэнгы тог... лан абаа. Гадна Буряадай... Верховно сүүд, Буряадай... Верховно Соведэй саг үр... миссинуудай гэшүүд ... Буряадай АССР-эй Верх... дэй Президиумэй Указ... даа. Улаан-Үдын горсове... комой түрүүлэгшэ Вадим ... вич Убеев Буряадай АСС... ховно Соведэй Президиу... лэгшын орлогшоор һу... байна.

Д. ЭРДЫ...
мана...

Буряадай барилгын управлениин нэгэдэхи СМУ-да Александр Васильевич Перевалов арбан зургаан жэл соо ажаллана. Энэ сагай туршада энэ хэдэн мэргэжэл шудалаа. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй мүрысөөндэ оролсоод, Александр Васильевич үйлэдбэриингөө нормые 120—130 процентээр дүүргэнэ. Түрүү барилгашан һаяхан монтажнигай табадахи разрядтай болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү барилгашан А. В. Перевалов.
С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

„САГААН АЛТАЯА“ САГТАНЬ АБАЖА ДҮҮРГЭХЭБДИ

Манай Ленинэй орденто Борьёогой совхоз хүн сагаан хонин һүрэг үсхэбэрилдэг республикын томохон ажахынуудай нэгэн юм. Үнгэрэгшэ 1971 ондо ажахымнай гүрэндэ 4000 центнер хониной мяха, 1717 центнер нооһо тушааһанай ашаар 1 миллион 560 мянган түхэриг олзо доход олоһон юм.

Түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи үбэлжэлгые хонишоднай хэзээ хэзээнэйхиһээ урагшатай һайнаар үнгэргэжэ шадаа. Мүнөө ажахыдамнай 100 эхэ хонин бүриһөө 111 хурьган абтаад, һайнаар түлжүүлэгдэжэ байна. Энэ хадаа хонишон бүхэнэймнай түхэреэн жэлдэ оролдосотой бэрхээр ажаллаһанайнь үрэ дүн болоно бшуу. Мүн ажахымнай мэргэжэлтэд хонидой үүлтэр һайжаруулха, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа ехээр табидаг.

Һүүлэй жэлнүүдтэ ажахымнай хонишод түл түрэсэеэ һайнаар абадаг, түлжүүлдэг болонхой. Эхэ хонидой отарые зуһагуудһаа эмхидхэхэдэ алишье талаараа ашагтай байһанаа харуулаа. Зуһаг хонид түлгэдэ орходоо һүтэй. Хурьгадынь томонууд, түргэн боргожодог байна. Иимэһээ ажахымнай хонишод түрүүшынхеэ хурьгалха зуһаг хонин бүриһөө хурьга абахые оролдодог.

Тобир тарган хонидһоо ехэ нооһон хайшалагдаха гэжэ хонишон бүхэн һайн мэдэхэ. Тиимэһээ хонишоднай харууһалжа байһан һүрэгөө эрхим һайнаар ондо оруулхые оролдоно бшуу.

Нёдондо жэлдэ ажахымнай хонин бүриһөө дунда зэргээр 3,7 килограмм нооһо хайшалжа хараалһан түсэб, даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ шадаа.

Мүнөө жэлдэ хонишоднай үбэлжэлгээ һайнаар үнгэргэбэ, хурьгадшье олоор абтаба. Хонишодоймнай харюусалгатай хаһа—нооһо хайшалалга үдэрһөө үдэртэ ойртожо байна. Энэ шухала ажалдаа ажахы ямар бэлэдхэлтэйгээр орохёо байнаб гэжэ нэгэ хэдэн үгөөр хөөрэжэ үгэмөөр.

Ажахыдамнай гушан таба мянган хонид бии. Урдань бүхы хонидойнгоо нооһо хайшалжа дүүргэхын тула 30—40 хоног хэрэгтэй болодог һэн. Энэ хүдэлмэриие унжагайруулхада хонид нооһоёо гээдэг, үбһэндэ оролго оройтодог байһан юм. Хонидой нооһо хайшалжа хаһа сагтань дүүргэхын тула үнгэрэгшэ жэлдэ ажахыдамнай ехэхэн хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Энэ харюусалгатай кампаниия ажалшаднай 12 үдэр соо эрхим һайнаар түгэсхэһэн юм. «Хонидойнгоо нооһо үсөөхэн үдэртэ эрхим шанартайгаар хайшалжа дүүргэе» гэһэн уряа доро ажахымнай хүдэлмэришэд, хонишод, ахалагша классай һурагшад габшагай бэрхээр ажаллажа гараа һэн. Ажахын хонидой нооһо хайшалдаг 3 пунктда бүхыдөө 260 хүн ажаллаһан байна.

Ажахымнай хонишод болон хайшашад бии байгаа арга боломжоёо гүйсэд бодомжолжо үзэһэнэйнгөө удаа бүхы хонидоо хүдэлмэриин 10 үдэртэ хайшалжа дүүргэхэ тухайгаа аймагай колхоз, совхозуудай хонишодто хандаба.

СССР-эй тогтоһоор 50 жэлэй ойн баярай жэлдэ манай совхоз хонин бүриһөө 4 килограмм 100 грамм нооһо хайшалжа, гүрэндэ 1778 центнер һайн шанартай нарин нооһо худалдаха зорилготой. Мүнөө жэлдэ манда хонидой нооһо хайшалха 3 пункт ажаллаха юм. Центральнада—90, Нюгада—35, Тасархайда 35 электро-хайша хүдэлгэгдэхэ. Энэ халуун хаһада бүхыдөө 280 хүн ажаллаха байна. Хайшашадые, нооһо илгагшадые эртээнһээ һургажа эхилхэбди. Үдэрэй туршада манда дунда зэргээр 3500—3600 хонин хайшалагдаха байна.

Манай ажахыда хонидые хайшалалгада бэлэдхэлгэдэ ехэхэн анхарал табигдана. Ниитынгээ малда үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэжэ абаһанай ашаар, хониднай тобир тарган ондо ороо. Үбэлдөө эхэ хонин бүридэ үдэрэй туршада 400—500 грамм орооһо тарьяанай зүйл эдюулдэг байһан һаа, мүнөө тус бүридэнь 250 грамм, хурьган бүхэндэ 150 грамм үгтэнэ.

Бүхы отарануудай зуһаландаа нүүжэ ошоһоор һара үлүүтэй болобо. Хонишоднай үглөөнэй 4 сагһаа эхилжэ хонидоо бэлшээгээд, халуун боломсоорнь тиирүүлдэг заншалтай. Хонишоднай хонидойнгоо нооһо хайшалагдаха болоторнь шэмэтэй ногоондо бэлшээн таргалуулжа байнхай.

Хониной нооһоной ургажа хүсэһыень хараадаа абажа, хайшалалгын пункт ябуулдагбди. Ямар отарын хэзээ хайшалагдаха тухай тусхай график ажахымнай ахалагша ветврач нүхэр Выборов табидаг. Хайшалалгын пунктнуудай таһалгаряагүй хүдэлхын тула Василий Николаевич түсэб табидаг юм. Бүрхэг, бороотойшье сагта нооһо хайшалалгые байлгахагүйн тула 2—3 отара нооһо хайшалдаг пунктда аһарагдаха. Сэлмээд орхимсоорнь хонишоднай хонидоо гаргажа адуулха байна.

Хонидойнгоо нооһо һайнаар, шанартайгаар хайшалалгада гол анхарал табигдана. Хэрбээ хонин бүхэндэ 50 грамм нооһо үлөөбэлнай 1750 килограмм нооһон, үгыһье һаа 10500 түхэриг дутуу абтаха болоно. Хараалһан түсэбэй амжалтатай дүүргэлтэ хайшашадай һайнаар хүдэлһэнһээ дулдыдаха. Хайшашан бүхэмнай өөһэдөө номертой. Хайшалжа дүүргэһэн хонидтоо өөрынгөө тамга табидаг байха. Тиихэдэ хайшашан бүхэнэй ямараар ажаллажа байһаниинь эли болоно.

Энэ халуун хаһада социалис мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ гээшэ тон удха шанартай. Хайшашан бүхэн өөрын социалис уялга абана. Мүрысөөнэй дүн үдэр бүри согсологдожо, дайшалхы хуудаһан гаргагдажа, эли газарта үлгэгдэхэ. Социалис мүрысөөнэй дүн бүхы хонидоо хайшалжа дүүргэһэн хойнонь гаргагдажа, илагшадые тодоруулха юм. 10 үдэрэй туршада 600, тэрэнһээ дээшэ хони һайн шанартайгаар хайшалжа, нэгэдэхи һуурида гараһан хайшашанда дирекци, парткомой хүндэлэлэй грамота 300 түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулагдаха. Хоёрдохи һуурида гараһан хайшашанда 200 түхэриг, гурбадахида—100 түхэриг барюулагдаха байна.

Ойрын үдэрнүүдтэ хайшашадые һургаха тусхай курса ажахыдамнай нээгдэхэнь. Эндэ электрохайшые хүдэлгэхэ, тэрэниие зохидоор тааруулха, хонидые зүбөөр хайшалха дүримүүдтэй хайшашад танилсаха. Мүн дүй дүршэл ехэтэй хайшашад өөһэдынгөө ажал хүдэлмэри тухай тэдэнэртэ хөөрэжэ үгэхэ байна.

Агууехэ Совет гүрэнэй тогтоһоор 50 жэлэй ойн баярые ажахымнай хонишод ажалай бэлэгүүдээр угтаха гэжэ эрмэлзэнхэй. Ажалша бэрхэ хонишодоймнай үгэдөө хүрэхэнь гүйсэд этигэмээр.

В. ШАНТАХАНОВ,
Борьёогой совхозой главна зоотехник.

Зэдын аймаг.

КПСС-эй райкому... мэдээсэнэ

ПАРТКОМОЙ ТООСООН

Партиин райкомой бю... седани дээрэ «50 лет ... колхозой парткомой соци... рысөөе ажалшадай дунд... гэ эмхидхэжэ байһан ту... дал гаргагдаба. Парткомо... тарь Шарастепанов А. ... мэдээсэл хэһэн байна.

Колхозой партком ... дунда социалис мүрысөө... хэ хэрэгтэ ехэ анхарал ... на гээд бюро тэмдэглээ. Б... шад тус тустаа социали... нуудые абанхай. Мүрысөө... гүүд саг соогоо согсологд... рэнэй дүнгүүдээр мали... лаан болон зүблөөнүүд ... лагдана. Ханын газетэ, ... хуудаһанууд, «Хэн мүн... рүү зэргэдэб?» гэһэн б... таһалгаряагүй гаргагда...

Социалис мүрысөөнэй ... зэргэдэ коммунистнууд ... Партиин гэшүүд Арзуха... Путункеев Д-С. Ч., Ошо... болон бусад хододоо ма... Тиихэдэ колхозой партко... дануудай партиина эхин ... цинуудай социалис мүр... зэргээр хүтэлбэрилжэ ... ходо хинажа байдаг гэжэ ... райкомой бюро һайшаага...

В. ГАЛСА...
КПСС-эй рай... хүдэлмэри...

Ахын аймаг.

...үнэй элүүрһээ үнэтэй баялиг байхагүй

...най орондо медицинын хү-
...эрилэгшэдэй үдэр — зан-
...а һайндэрнүүдэй нэгэн бо-
...й. Энэ һайндэрые медицин-
... хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта
... совет хүнүүд жэл бүри тэм-
...нэ. Юуб гэхэдэ, хүн зоной
... энхын түлөө хүсэ шадалаа
...ангүй, оролдосотойгоор хү-
... байһан врачнар, фельд-
...үүд, медицинскэ сестранууд,
...ацевтнүүд болон бусадай
... манай орондо үндэрөөр сэг-
...нэ. Медицинын түрүү хүдэл-
...эгшэд гүрэн түрынгөө дээ-
...асагта һунгагдана. Манай
...бликаһаа СССР-эй Верховно
...эй депутадаар республикан-
... больницын хирургическа от-
...ние даагша врач А. И. Жал-
...а һунгагдаа бэлэй.
...ртн, правительствамнай
...шадай элүүрые хамгаалха
...э онсо анхарал хандуулна.
... хүнүүдэй элүүр энхые хам-
...ын тулада медицинын эрдэм
...е хүгжөөхэ, эмхи зургаа-
...й хүдэлмэри һайжаруулха,
... арга хэрэглэхэ, ажалдань
...й зохид эрхэ байдал хангаха
...э табигдана.
...СР-эй Верховно Соведэй аба-
... «Ажалшадай элүүрые хам-
...а тухай ССР Союзай ба
...а республикануудай хуу-
... үндэһэнүүд», «Орон дотор
...шадай элүүрые хамгаалха
...мэри һайжаруулха ба меди-
... эрдэм наука хүгжөөхэ
...энүүд тухай» тогтоол пар-
... правительствын зүгһөө ехэ
...ал оролдолгын хандуулагда-
... байһаниие гэршэлнэ.
...ртиин XXIV съезд элүүрые
...алагшадай урда шэнэ зо-
...нүүдые табиһан байна. Тэдэ-
... нэгэн гэхэдэ, эмшэлгын
...ануудай материально-техни-
... бааза саашадань горитой-
... хүгжөөхэ шухала болоно.
...эдэхи табан жэлдэ больни-
ца, поликлиникэ болон бусад объектнүүдые барилгада 5 миллиард түхэригһөө үлүү мүнгэн һомологдонхой. 1971—1975 онуудай туршада гансахан манай Буряадай республикын элүүрые хамгаалгын министерствын мэдэлээр 14,8 миллион түхэригтэй шэнэ барилга хэгдэхэ. Энээниие урдахи табан жэлэйхитэй жэшэхэдэ, хоёр дахин ехэ болоно. Тэрэнэй тоодо республиканска эпидстанци, Улаан-Үдэ, Хяагта городуудта, мүн Петропавловка тосхондо шэнэ больницанууд. Хираанай курортдо ванна корпус, шуһа абалгын республиканска станци, хирписын заводой тосхондо поликлиникэ, Гусиноозерск хотодо санэпидстанци, Улаан-Үдэдэ психиатрическа больница баригдаха байна.

Ниислэл хотодомнай үхибүүдэй больницын, уушханай ханяада аргалдаг диспансерэй барилга эхилхэнь. Һохоршуулай Бүхэроссиин бүлгэм Улаан-Үдэдэхи нюдэ аргалха шэнэ больницын барилгада мүнгэ һомолоо. Промышленна олохон предприятинуудай, колхоз, совхозуудай болон нютагай Соведүүдэй үүсхэлээр республикымнай аймагуудта медицинскэ фельдшерскэ пунктнууд шэнээр баригдахаар хараалагдана.

Буряадай республикын элүүрые хамгаалгын зургаануудта 6 мянга гаран медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд ажаллана. Тэдэнэр саг үргэлжэ мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлжэ байдаг. Республикымнай медицинскэ зургаануудта баян дүй дүршэлтэй болоһон врачнар олон. 130 гаран врачнар клиническэ ординатура дүүргэнхэй. Медицинын эрдэмэй 6 кандидат, РСФСР-эй габьяата 24, Буряадай АССР-эй — 108 врач хүн зоной элүүр энхын аша туһада бэлиг шадабарияа үгэнэ. Манай республикын медицинын 180 гаран хүдэлмэрилэгшэд «Элүүрые хамгаалгын отличник» гэһэн тэмдэгээр шагнагданхай. Тэрээнһээ гадна, ажалшадай элүүрые хамгаалгада онсо габьяатай байһанайнгаа түлөө олон хүдэлмэрилэгшэднай орден, медальнуудта хүртэнхэй юм. Тэдэнэй тоодо республикын мэдээжэ врачнар Д. Д. Васюткин, К. И. Стрела, С. И. Суворова, Г. И. Медведева, Д. Ч. Ширеторова, О. А. Котова болон бусадые дурдажа болоно.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада элүүрые хамгаалагшадай гол зорилго хадаа партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдээр хараалагдаһан хэмжээ ябуулгануудые сүм бэелүүлхэ, медицинын талаар совет хүнүүдые хангалтые бүри һайжаруулха, эмнэлгын хүдэлмэриие үндэр хэмжээндэ гаргаха болонобди. Улаан-Үдэ хотын, мүн хүдөөгэй аймагуудай поликлиникэнүүдтэ хүн зондо түргэн туһаламжа үзүүлхэ хэрэгые саашадань үшөөл һайжаруулха шухала. Энэ хэрэгтэй амжалта медицинын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхи, үүсхэлһээ дулдыдаха юм. Тиимэһээ хүн зондо хүндэтэй болоһон врачнар Е. С. Краснопольская, П. Л. Борсоева, М. Н. Дагандирова болон бусадта адли һайнаар хүдэлхэ, эмнэлгэдээ совет медицинын түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэхэ тон шухала байна.

Илангаяа хүдөөгэй ажалшадта медицинскэ туһаламжа хангалта һайнтайгаар үзүүлхэ гээшэ мүнөө үе сагай шухалын шухала асуудалнуудай нэгэн болонхой. Энэ талаар яһала ехэ ажал хэгдэжэ байдаг. Жэшээнь, больницануудай дэргэдэ нүүдэл амбулаторинууд байгуулагданхай. Үнгэрһэн жэлдэ тэдэнэй хүдэлмэрилэгшэд 1428 дахин фермэ, отарануудта хүрэжэ, 16410 хүниие эмнэһэн байна. Тэрээнһээ гадна малай фермэнүүдтэ аптечкэнүүд бии болгогдоо. Энэ хүдэлмэри Сэлэнгын, Загарайн, Зэдын аймагуудта эмхитэйгээр ябуулагдана.

Улаан-Үдэ хотодохи поликлиникэнүүд хүдөөгэй медпунктнуудта, тэндэхи, хүдэлмэрилэгшэдтэ туһаламжа үзүүлжэ байдаг. Жэшээнь, үнгэрһэн 1971 ондо городой врачнар хүдөөгэй 5700 үбшэнтэниие аргалжа, элдэб темэдэ 19 семинар аймагуудта үнгэргөө. Илангаяа Яруунын, Хэжэнгын аймагуудта городой врачнар оло дахин ошоһон, горитой туһаламжа үзүүлһэн байна.

1970 онойхитой сасуулхада республика доторнай хүн зоной үбшэлхэ ябадал нилээд доошолоо. Энэ хадаа гол түлэб элүүрые хамгаалгын хүдэлмэриие һайжаруулһанай, промышленна предприяти, леспромхоз, колхоз болон совхозуудта хүн зоной ажаһуудал һайнаар хангадаг болоһонһоо сэхэ дулдыдаа гэжэ хэлэлтэй. Тиимэһээ социальна удха шанартай, зоной байдалые саашадань һайжаруулха талаар хүдэлмэри саашадаашье хэгдэжэ үргэлжэлүүлэгдэнэ.

Гэхэтэй хамта республикымнай элүүрые хамгаалагшад хүн зониие үбшэнһөө һэргылхэ хүдэлмэридэ наринаар хандаха ёһотой. Илангаяа медицинэдэ бии байгаа арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ шухала. Энэ хэрэгтэ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд онсо анхаралтай байха зэргэтэй. «Хүнэй элүүрһээ ехэ баялиг дэлхэйдэ үгы» гэдэг үнэхөөрөө үнэн шуу!

Республикын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд Советскэ Союзай 50 жэлэй алдарта ойе ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахын тула хүсэ шадалаа гамнахагүй гэжэ найдуулха дуран хүрэнэ.

М. БАДЕЕВА,
Буряадай АССР-эй элүүрые хамгаалгын министрэй орлогшо.

Владимир Алексеевич Иванов республиканска больницын кардиологическа отделениие даагшаар хүдэлнэ. Тус отделени 1959 ондо нээгдэһэн байна. Энэ хадаа республика дотор зүрхэнэй үбшэ эмнэхэ ори гансахан газар юм.

В. А. Иванов 1961 ондо Ижевскын мединститут дүүргээд, Яруунын аймагай больницада хүдэлөө. Удаань Эрхүүгэй медицинскэ институдай дэргэдэхи клиническэ ординатурада һуража гараа.

— Владимир Алексеевич үбшэн хүнүүдтэ урин налгайгаар хандадаг — гэжэ тус больницын парторганизациин секретарь О. М. Омбоева магтан хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: врач В. А. Иванов.

***

Елена Бахруевна Анганова республиканска больницын шүдэнэй үбшэ аргалдаг отделениин ахалагша медсестрагаар 25 жэл хүдэлнэ. Тус отделени коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Нухэр Анганова ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, больницын профкомой гэшүүн юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. Б. Анганова ажалдаа.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Георгий Димитровэй түрэһөөр 90 жэлэй ой мүнөөдэр гүйсэбэ

НАЦИОНАЛЬНА СЭГНЭШЭГҮЙ БАЯЛИГ

«Георгий Димитров тухай дурдалгануудай» хоёр боти суглуулбариие БКП-гэй хэблэл барлан гаргаа. Болгариин партийна, олониитын элитэ ажал ябуулагшадай, уран зохёолшод болон журналистнуудай, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагшад—О. Куусинен, М. Суслов, М. Торез, В. Ульбрихт, П. Тольятти, Д. Ибаррури болон бусадай дурдалганууд энэ суглуулбарида оруулагдаһан байха юм.

Суглуулбариин эхиндэ БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй соведэй, Түрүүлэгшэ Т. Живковэй статья толилогдонхой. Тэрэниие зарим зэргээр хуряангы болгоод, уншагшадай анхаралда дурадханабди.

Георгий Димитров болгар хүдэлмэришэн ангиин дунда ургаа, болгар арадай баатарлиг түүхэтэй тэрэ хододоо таһаршагүй холбоотой байгаа. Георгий Димитровэй нэрэ болгар хүдэлмэришэн ангиин ба арадай дунда мартагдашагүйгөөр алдаршаһан байхаһаа гадна, дэлхэйн пролетариадай революционно тэмсэлэй түүхэдэ ороһон агууехэ нэрэнүүдэй нэгэн болоно. Энэ нэрые бүмбэрсэг дэлхэйн коммунистнууд ба бүхы түрүү үзэл бодолто хүнүүд гүнзэгы ехээр хүндэлжэ ба дуратайгаар дурдадаг байна.

Научна социализмын үзэл бодолые шадамар бэрхээр шудалаад, Георгий Димитров бүри эдир залуу наһандаа өөрынгөө хуби заяае пролетарска сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хуби заяантай холбоһон байгаа бшуу. Тэрэнэй хүтэлбэреэр болгар коммунистнууд хүдэлмэришэд ба таряашанай холбоо барисаа байгуулаа, Арадай фронт бии болгоо, харин фашизмда эсэргүү тэмсэлэй үедэ демократическа хүсэнүүдые Эсэгэ ороной фронтдо нэгэдүүлэн жагсаагаа, болгар ажалшадай олон удаан жэлэй тэмсэлые эсэстэнь—1944 оной сентябриин 9-нэй социалис революциин агууехэ илалтада хүргөө.

Парти ба гүрэниие толгойлходоо, Димитров эхэ оронойнгоо онсые социализмын эрье тээшэ бата найдамтайгаар, шууд сэхээр хүтэлэн абаашаа. Тэрэнэй хүтэлбэреэр арадай засаг бэхижээ, доторой ба уласхоорондын революцида харша этэгээдүүдэй эсэргүүсэлтые нугалан бута сохёо, ерээдүй тээшэ замые сэбэрлээ. Капитализмһаа социализмда шата дамжан орохо үедэ ороной ниитын хүгжэлтэһөө уламжалан гараһан шухалын шухала асуудалнуудые бодотоор шиидхэхэ замые партиин V съезд дээрэ Георгий Димитров заагаа һэн.

Димитровскэ замаар бидэнэр дабшанабди гэжэ бидэнэр мүнөө хэлэхэдээ, Георгий Димитровэй зам—бүгэдые илагша ленинскэ һургаалай зам байгаа гэжэ бидэнэр хараадаа абадаг байнабди. Марксизм-ленинизмдэ, пролетарска интернационализмда манай үнэн сэхэ байлгые ороной ба уласхоорондын байдалай онсо өөрэ таладань тааруугаар социализм байгуулгын хуули ёһонуудые, КПСС-эй болон Советскэ Союзай бүхэдэлхэйн-түүхэтэ дүй дүршэлые манай хэрэглэлые бидэнэр хараадаа абанабди. Энээниие ямар баримта эли тодоор гэршэлнэб гэхэдэ, БКП-гэй хүтэлбэреэр Болгариин ажалшад Георгий Димитровэй захьянуудые дүүргээ, ондоо эрхэ байдалда зуугаад жэлэй турша соо хэхэ юумые 15—20 жэлэй турша соо бүтээгээ.

Мүнөө парти ба орон шэнэ ехэ зорилгонуудые шиидхэжэ байна. X съездын баталан абаһан БКП-гэй программа манай эхэ ороной газар дээрэ хүгжэнги социалис общество байгуулха зам хараалаа. Димитровэй агууехэ хэрэгтэ үнэн сэхэ байдаг болгар коммунистнууд Программын асари ехэ хараануудые бодотоор бэелүүлхэл.

Коммунистын эрхим шанарые бэедээ шэнгээһэн Георгий Димитров уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй томо хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн болотороо ургаа. Дэлхэйн пролетариадай тэмсэлэй хэрэгэй үнэн зүб байһанда үнэншэн этигэдэг, коммунизмын үзэл бодолдо үнэн сэхэ байдаг, Советскэ Союзда гүнзэгы ехээр дурладаг, ангиин дайсантай урдаһаа харахадаа һүрдэн айдагтүй байһанаа Лейпцигэй сүүдлэлгын үедэ харуулһан ушар тэрэнэй нэрые бүхы түбинүүдтэ фашизмда эсэргүүгээр хэгдэдэг тэмсэлэй һүлдэ тэмдэг болгоо. Орон дотороо, мүн уласхоорондын оршондо фашизмда эсэргүү тэмсэлэй угаа ехэ теоретическэ ба бодото дүршэлтэй болоһон, Францида, Германида, Югославида, Австрида, Прибалтикада ба Польшодо фашизмда эсэргүү тэмсэлэй асуудалнуудые һайнаар шэнжэлһэн, Германида эмхи багатай хүдэлмэришэн ангиин диилдэһэн гашуудалта ушарые бэеэрээ үзэн хараһан Димитров элитэ ехэ теоретик, фашизмда эсэргүү пролетарска ба арадай нэгэдэмэл фронт байгуулагша, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй шэнэ, ленинскэ хараа шугамай түлөө шууд сэхээр тэмсэлшэ хүрэтэрөө ургаа.

Коминтерный VII конгресс дээрэ бидэнэр тэрэниие хараабди. «Фашизмда эсэргүү трибун, толотомо ба зоригтой большевик, фашизмтай тэмсэлэй стратег, Коммунис Интернационалай алдарта хүтэлбэрилэгшэ» гээд «Правда» газетэ тэрээн тухай 1935 оной августын 14-нэй номерто бэшэһэн байха юм.

Коминтернын VII конгресс дээрэ тодорхойлогдоһон соёл сурталай зэбсэг удаан саг соо, дэлхэйн хоёрдохи дайнай жэлнүүдтэ фашизмда эсэргүүсэлтын тэмсэлэй үедэ шалгалта барижа гараа. Мүнөө үедэ уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түлөөлэгшэдэй гурбан зүблөөгөөр, тус тус партинуудай дүй дүршэлөөр саашадаа баяжуулан хүгжөөгдэһэн энэ зэбсэг бүхы оронуудта эб найрамдалай, социализмын ба дэбжэлтын хүсэнүүдэй тэмсэлдэ бүри үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоно байнхай.

Уласхоорондын оршондо болодог ангиин тэмсэл хоорондоо таһаршагүй холбоотой, хүдэлмэришэн ангиин национальна отрядуудай нэгэдэл нэгэ орон дотор, мүн бүхы оронуудта социализмын илаха шухала эрхэ нүхэсэл болоно гэжэ өөрынгөө арадай аша туһада хизаарлашагүй үнэн сэхэ дүлэтэмэ патриот байһан Георгий Димитров ойлгоһон байха юм. Агууехэ революционер байһан Димитров Октябриин революцида, Советскэ Союзда хандалгые зоримгойгоор, шууд сэхээр тодорхойлһон байгаа.

Болгариин коммунис парти Георгий Димитровэй заншалнуудые сэхээр хүтэлбэри болгоно, тэдэниие хүгжөөнэ. Парти хадаа Советскэ Союзтай, бусад социалис оронуудтай аха дүүгэй хани барисаа болон харилсаа холбооё эсэшэ сусашагүйгөөр бэхижүүлэн гүнзэгырүүлнэ, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэлэй ба нягта жагсаалай түлөө тэмсэнэ. Манай партиин уласхоорондын нэрэ хүндые Димитров угаа ехээр дээшэлүүлээ. Болгарида социализм амжалтатайгаар байгуулгын ашаар, марксистско-ленинскэ политикые манай партиин шууд сэхээр бэелүүлһэнэй ашаар, интернационализмын үзэл партиин хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлдэгэй ашаар манай партиин нэрэ хүндэ Димитровэй наһа бараһанһаа хойшонхи хорин жэлэй турша соо бүри ехээр дээшэлээ. X съезд дээрэ байлсаһан олон тоото аха дүү партинуудай түлөөлэгшэдэй эльгээһэн амаршалганууд мүнөөнэй болгар коммунистнууд Георгий Димитровэй хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэд гэжэ уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй тоолодог байһые үшөө дахин харуулаа.

Тодор ЖИВКОВ,
БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй гүрэнэй соведэй Түрүүлэгшэ.
(АПН—«София-пресс»).

...уу наһа ...аһалхын ...ула...

...та наһа наһалалга ба хүг-
...элгэ тухай эрдэмэй асуудал-
...дые шиидхэхэ ороной гол тү-
...— СССР-эй Медицинскэ нау-
...уудай академиин геронтоло-
...н институдай һаргама сагаа-
... байшан гэрнүүд Киевэй ба-
...н-хойто захадахи үзэсхэлэн
...ан газарта урган бодожо,
...най гэрэлдэ наадан, хүн зо-
... анхарал татана. Зургаан даб-
...ай хоёр корпусой баригдажа,
...алгада тушаагдахадань, ин-
...удай лабораторинуудай, кли-
...ын байрлажа байһан талмай
... дахинаар үргэдэбэ.

— Мүнөө үедэ геронтологиин ...удалнуудаар һонирходог бо-...н ушарые юугээр тайлбарил-...? — гэһэн асуудалаар ТАСС-... корреспондент институдай ди-...рэй орлогшо профессор ...Б. Маньковскидо хандаба.

— Хэрбээ 1913 оной барим-
...удай ёһоор, Россида хүнэй
...үүр зэргын наһан 34 жэл
...ан һаа, харин 1969 ондо
...Р-тэ ажаһуудаг хүн зоной
...үүр наһан 70-да хүрэһэн
...а, — гэжэ эрдэмтэ тэмдэглээ.
...ной ажабайдалда болоһон со-
...льно-экономическа үндэһэн
...лалтанууд, совет арадай
...буудалай нилээд һайжаралга
... талаар горитой үүргэ дүүр-
...эн байха юм. Совет медицинын
...лтанууд энэ ушар хэрэгтэ
... нүлөөтэй гэжэ хэлэхэ хэрэг-
... Хүнүүдэй ута наһа наһалдаг
...ходонь, медигүүд тэдээндэ
...ралаа хандуулхаһаа гадна,
...байдалаарнь, бэеынь элүүр
...ээр ехэтэ һонирходог байна.

— Совет геронтологиин эрдэм ...най һургуулиин онсо шэнжэ-... тухай хөөрэжэ үгыт.

— Социально-ариг сэбэрэй
...алые шэнжэлхэ хэрэгүүдые
...алтатайгаар хүгжөөхэ гээ-
... гол шухала. Ямар эрхэ бай-
...а ажаһууһанһаа хүнүүд
хүгшэрнэгүйб гэһэн асуудалые совет эрдэмтэд нарин нягтаар шэнжэлнэ. Баруунай оронуудай геронтологическа эгээн томо ехэ түбүүдэй, жэшээлхэдэ, США-гай, Балтиморско түбэй ажал ябуулгада энээндэ анхарал багаар хандуулагдадаг. Ута наһа наһалха эрхэ байдалые, хүгшэрэлгые гүнзэгыгөөр теоретическэ шэнжэлгэ хэлгэдэ манай эрдэмтэдэй түйлаһан амжалтанууд дэлхэй дээрэ алдаршанхай. Тодорхойлон хэлэбэл, наһажаал болоходо, хүнэй бэеын клеткын белогуудай хубилдаг, молекулярна байгууламжын ба бэе махабадай зарим органуудай тэхэришэгүйгөөр хубилдаг байһые Киевтэхи институдай эрдэмтэд элирүүлээ. Тэдэнэй олон тоото тодорхойлолтонууд совет болон хилын саанахи эрдэмтэдтэ һайшаагдажа, үндэр сэгнэлтэдэ хүртэһэн байна.

— Һүүлэй үедэ хэһэн зарим хүдэлмэринүүд тухайгаа хөөрэжэ үгыт.

— СССР-эй Медицинскэ наукануудай академиин академик Д. Ф. Чеботаревой хүтэлбэри доро институдай эрдэмтэд наһажаал хүнүүдые эмшэлхэ олон янзын арга зохёогоо. Эдэнь ороной клиникэнүүдтэ эльгээгдэдэг юм. Тиихэдэ бүри эртүүр үтэлэлгые һэргылхэ социально-ариг сэбэрэй ябуулганууд зохёогдонхой.

Тус институт 1958 ондо байгуулагдаһан юм. Тэрэнэй коллективэй хэһэн хүдэлмэринүүд 20 ботёор хэблэгдээ. Тусхайлхада, «Геронтологёор хүтэлбэри» гэжэ научна монографи уласхоорондын оршондо мэдээжэ болоһон байна. Советскэ Союзай олонхи республикануудай түлөөлэгшэд авторска коллективтэ оронхой. Энэ институт геронтологиин асуудалнуудые шиидхэлгээр ороной эрдэм-шэнжэлэлгын 90 тухай институдай, медицинскэ дээдэ һургуулинуудай зарим кафедрануудай ажал ябуулгые залан хүтэлбэрилдэг юм.

— Геронтологуудай уласхоорондын ассоциациин шиидхэбэреэр энэ эрдэм наукын түлөөлэгшэдэй уласхоорондын IX конгресс 1972 оной июльдэ Киевтэ үнгэргэгдэхэ. Совет эрдэмтэдтэй хамта дэлхэйн 40 гүрэнэй 2500 делегат тэрээндэ хабаадалсаха байна.

(ТАСС).

ПАРИЖ

ИНДОХИТАДТАХИ БАЙЛДААНУУД

ТАСС

Июниин 15-най һүни американ «В-52» түхэлэй хүндэ бомбардировщигууд Урда Вьетнамай хойто провинцинуудые бомбодоо. Куангчи, Тхыатхиен, Куангнам провинцинуудай сүлөөлэгдэһэн районуудта мянга тухай тонно бомбо хаяһан байна.

Тхыатхиен провинциин түб болохо Хюэ хото шадар шэбээлһэн дайсанай бэхилэлтэнүүдтэ Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд добтолжо үргэлжэлһөөр. Тус хотоһоо баруугаар 10 километрэй газарта шанга байлдаанууд болоо гэжэ Франс Пресс агентство мэдээсэнэ. Сайгонһоо 90 километртэ оршодог Анлок хотодо хүреэлэгдэһэн дайсанай бэхилэлтэнүүдые патриодууд артиллереэр буудаба. Анлок, Сайгон хотонуудые холбодог 13-дахи харгы шадар шанга байлдаанууд болоно.

Биньдинь провинциин хойто захын эрье шадарай нютагуудта байлдаанууд боложо үргэлжэлһөөр. Барайгар таридаг, хүн зоноор олон тус провинциин ехэнхи хубиие патриотическа хүсэнүүд хиналтадаа абанхай.

ХАНОЙ. (ТАСС). Июниин 11-һээ 14 болотор Урда Вьетнамай Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй частьнууд Меконг мүрэнэй адагһаа хойгуур оршодог Киентыонг провинцида хороһон дайсанда шанга сохилто хэһэн байна. АПО агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ үе соо сүлөөлэлгын хүсэнүүд сайгон 7-дохи дивизиин батальониие үгы хэһэн байха юм.

ХАНОЙ. (ТАСС). ДРВ-гэй МИД-эй мэдүүлгэ эндэ туйхаглагдаба. Июниин 14-дэ американ самоледууд Тхайбинь провинциин зарим районуудые бомбодоһон, буудаһан байгаа гэжэ тэрээн дотор хэлэгдэнэ. Хархис хүсэнүүд агаарһаа добтолго хэхэдээ, Тханьхоа провинциин уһалууриин түхеэрэлгэнүүдые ехээр гэмтээгээ.

ПРАГА

ЧССР-эй ПРОФСОЮЗУУДАЙ СЪЕЗД ДҮҮРЭБЭ

ТАСС

Ороной ажабайдалда шухала событи болоһон, Чехословакиин революционно профсоюзай хүдэлөөнэй VIII съезд хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Делегадууд түгэсхэлэй заседани дээрэ тогтоол баталан абаһан байна. КПЧ-гэй XIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлгэ хадаа Чехословакиин революционно профсоюзай хүдэлөөнэй гол зорилго болоно гэжэ тэрээн дотор хэлэгдэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой Аюулгүйн Соведтэ

ТАСС

ООН-ой Кипртэхи ябуулганууд тухай ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхаймай хэһэн элидхэлые Аюулгүйн Совет хаража үзөөд, амгалан байдал тогтоохын тула ООН-ой уласхоорондын хүсэнүүд ольтирог дээрэ үшөө зургаа һарын турша соо байха ёһотой гэжэ тогтообо.

Мүнөө үедэ ООН-ой зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Киптэ байлга таарамжатай гэжэ тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ. Кипрэй правительствын зүбшөөлөөр энэ үргэлжэлүүлэгдэхэ юм.

ТОКИО

Үнэмшэлгын грамота барюулагдаба

ТАСС

Монгол-япон харилсаануудай түүхэдэ түрүүшын, Монголой Арадай Республикаһаа Япондо байдаг онсо, бүрин эрхэтэ элшэн сайд Нямын Лувсанчултэм үнэмшэлгын грамотануудые барюулхаяа июниин 15-да эндэ ерээ. Монголой Арадай Республика, Япон 1972 оной февральда дипломатическа харилсаануудые тогтоогоо һэн.

Н. Лувсанчултэм мүн лэ МНР-һээ Советскэ Союзда байдаг онсо, бүрин эрхэтэ элшэн сайд юм.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО: ХИЛЫН ГААНАҺАА

БЕРЛИН

В. Штоф үгэ хэлэбэ

ТАСС

Түүхын хүгжэлтые һөөргэнь эрьюулхын тула империалис хархис хүсэнүүдэй хэды һэдэлгэ гаргаашье һаань, дэлхэй дээрэ социализмын ба эб найрамдалай хүсэнүүд булижа байна. ГДР-эй аха дүүгэй нягта харилсаа холбоотой Советскэ Союз энэ талаар ехэ габьяатай гэжэ СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Штоф Людвигсфельдэхи автомобиль бүтээлгын заводой хүдэлмэришэдэй митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. Социалис хани харилсаата гүрэнүүдэй гадаадын политическэ ябуулгануудаа нэгэ хараа шэглэлтэйгээр бэелүүлгэнь бүхы дэлхэй дээрэ политическэ оршон байдалые һайжаруулна гэжэ В. Штоф тэмдэглээ.

СССР-эй ба ПНР-тэй ФРГ-гэй хэһэн договорые, мүн Баруун Берлинэй асуудалаар дүрбэн гүрэнэй хэһэн хэлсээе В. Штоф үндэрөөр сэгнээд, ФРГ-тэй харилсаануудаа заһаруулха ябуулгануудаа ГДР үргэлжэлүүлхээр бэлэн гэжэ баталба.

ПАРИЖ

РЮВ-эй ВРП-гэй түлөөлэгшын пресс-конференци

ТАСС

Эрхэ сүлөөтэй, бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө, американ эзэрхэг түримхэй ябадалда эсэргүүгээр вьетнам арадай хэһэн үнэн зүб тэмсэлые Советскэ Союзай правительство бүрин дэмжэнэ гэжэ Вьетнамай асуудалаар Париждахи хэлсээндэ РЮВ-эй ВРП-гэй делегациин түлөөлэгшэ Ли Ван Сау июниин 15-да Парижда пресс-конференци хэхэдээ мэдүүлээ. РЮВ-эй ВРП-гэй долоон пунктһаа бүридэһэн эб найрамдалта түсэбые Совет правительство нэгэнтэ бэшэ дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ һэн гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Пресс-конференциин үедэ РЮВ-эй ВРП-гэй делегациин түлөөлэгшэ хэлсээнүүдэй хүдэлмэриие таһалдуулжа, Вьетнамай асуудалаар Париждахи хэлсээнэй пленарна заседанинуудта хабаадахаяа арсаһан США-гай делегациин хараа бодолые эрид шүүмжэлһэн байна.

ТОКИО

ҮНДЭР СЭГНЭЛТЭ

ТАСС

Японой зонхилхы либерально-демократическа партиин элитэ ехэ ажал ябуулагша, ниитэ асуудалнуудаар ЛДП-гэй Соведэй түрүүлэгшэ Я. Накасонэ стратегическэ зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай Советскэ Союзай ба Америкын Холбоото Штадуудай хоорондо Москвада баталагдажа абтаһан хэлсээндэ үндэр сэгнэлтэ үгөө.

Тобшо мэдээсэлнүүд

РАБАТ. (ТАСС). Африкан нэгэдэлэй эмхиин гэшүүд болохо оронуудай правительствануудай, гүрэнүүдые толгойлогшонорой ассамблейн эндэ боложо байһан сесси дээрэ Камерунай ажалай ба социальна хангалгын министр Нзо Эка Нгаки Африкан нэгэдэлэй эмхиин Генеральна секретаряар һунгагдаа.

ЛОНДОН. (ТАСС). Японой «Джапан эйрлайнс» гэжэ авиакомпаниин самолет Токиоһоо Лондон орохоёо ниидэжэ ябатараа Индиин ниислэл хото шадар аюул усалда оробо. 82 пассажирые һуулгаһан, экипажай 11 гэшүүнтэй энэ самолет агаарта дүрэжэ, Делиин аэропортһоо 25 километрэй газарта унаба гэжэ Рейтер агентство мэдээсэнэ. Аюул усалһаа уламжалан 83 хүн үхөө.

ТОКИО. (ТАСС). Японой парламентын эсэргүүсэлтын гурбан партиин—социалис партиин, комэйто партиин, демократическа социализмын партиин — түлөөлэгшэд Эйсаку Сатогой кабинедтэ этигэл найдабаригүй байһан тухайдаа июниин 15-да доодо палатада мэдүүлбэ.

Доодо палатада либерал-демократическа олонхиин дуугаар энэнь буруушаагдаа. Зонхилхы партиин 267 депутат буруушаажа дуугаа үгөө, харин 159 хүн этигэл найдабаригүй байһанаа мэдүүлээ.

РИМ. (ТАСС). Италиин больницын эмхи зургаануудай 100 мянга гаран врачнар, хүдэлмэрилэгшэд июниин 15-да нэгэ үдэрэй буһалгаа хэбэ. Салин хүлһыень дээшэлүүлхэ, ажаллаха арга боломжыень һайжаруулха эрилтэ тэдэнэр табина.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

МҮНӨӨДЭР — МЕДИЦИНЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

ЭМШЭДЫЕ ҺУРГАДАГ ГУЛАМТА

Улаан-Үдын медучилищи байгуулагдаһаар эгсэ дүшэ нэгэн жэл болобо. Эдэ жэлнүүдэй туршада тэндэ медицинын дунда зиндаагай 6 мянгаад хүдэлмэрилэгшэд бэлдэгдэжэ, республикын болон хүршэ областьнуудай хүдөө нютагуудай хүн зоной элүүр энхые хамгаална. Байгша ондо училищиие гурбан зуу гаран хүбүүд, басагад амжалтатайгаар дүүргэжэ гараһан байна. Тус училищи хамта долоон отделениһээ бүридэнэ гэбэл: фельдшерскэ, акушерскэ, санитарна, фармацевтын, шүдэнэй врачай, медсестрануудай, шүдэнэй техникын.

Үнинэй дүй дүршэлтэй багшанар К. М. Березнина, В. И. Хмелева, К. К. Шоповина, Е. Р. Соминская болон бусад эндэ хүдэлнэ.

Улаан-Үдын медучилищи дүүргэгшэд гол түлэб республикын һуурин тосхонуудта хүдэлнэ. Тэдэнэр ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлан, өөһэдынгөө һайндэрые угтажа байнхай.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): 1. Анатомиин багша Л. М. Зубарева, нэгэдэхи курсын студентнэр Светлана Жимбеева, Татьяна Чаванина, Валентина Цыдыпова гэгшэдтэй хөөрэлдэжэ байна. 2. Геннадий Танганов наймадахи класс дүүргэһэнэйнгээ удаа Улаан-Үдын медучилищида ороо һэн. Мүнөө фельдшерскэ отделениин нэгэдэхи курс дүүргэхэнь. Геннадий экзаменуудтаа оролдосотойгоор бэлдэжэ, һайнаар тушаана.

Б. БАДМАЕВ,
манай корр.

БАЙГАЛАЙ ОМОЛИ — ОНДОО НУУРНУУДТА

Загаһа үсхэбэрилгын Большереченскын заводой коллектив загаһанай түрһэ һайнаар харууһалжа шадаһанайнгаа ашаар, омолиин жараахай олоор уһанда табидаг болоо. Мүнөө энэ заводой цехүүд үргэдхэгдэжэ байнхай. Шэнэ, шэнэ оньһон түхеэрэлгэнүүд эндэ тодхогдоно. Тус заводой загаһа үсхэбэрилэгшэд байтараа омолиин жараахай бүри олоор уһанда табидаг болохо юм.

Павел Сергеевич Стариков загаһа үсхэбэрилгын заводто олон жэлдэ хүдэлжэ, баян дүршэлтэй болоһон хүн. Тэрэ ажалдаа нарииваар хандадаг, хамта хүдэлдэг нүхэдтөө шадаха соогоо туһалдаг, зүб заабаринуудые хэлэжэ үгэһэл лэ байдаг. Үнгэрһэн табан жэл соо тэрэ ехэ ажал хэһэн байгаа. Тиин Октябрьска революциин орденоор шагнагдаһан юм.

Юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэл соо омолиин жараахай олоор гаргаха гэһэн зорилго урдаа табиһан юм. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг участогай хүдэлмэришэд 676 миллион жараахай инкубациһаа гаргажа, уһанда табиба. Эдэ жараахайнуудынь Ехэ горхоноор Байгал далайда орохо юм.

Заводой коллектив омолиин 10 миллион жараахай Ленинградай, Тюмениин областьнуудта, Красноярскын хизаар, Карелиин АССР эльгээһэн, 20 миллион жараахай Галуута-Нуурта табяа.

Заводой үйлэдбэриин үргэдхэгдэһэнэй һүүлээр жэл бүри 1 миллиард жараахай үсхэбэрилэгдэдэг болохоор хараалагдана.

И. АРТЮНИН.
Кабанскын аймаг.

СЭСЭРЛИГТЭЙ БОЛОБО

Хуушан-Бэшүүрэй эхин, дунда һургуулинуудай һурагшад хүдөөгэйнгөө клубые тойруулжа сэсэрлиг һуулгаха гэжэ шиидэһэн юм.

Сэсэрлигэйнь дунда тусгаар талмай орхигдоһон байна. Юуб гэхэдэ, хуби заяагаа ниилүүлжэ, айл бүлэ болоһон залуушуул хурим түрынгөө үдэр паркда ерэжэ, модо тариха юм. Мүн түрэлхид үхибүүнэйнгээ түрэһэн үдэрые тэмдэглэн, эндэ модо һуулгажа найр, зугаа дэлгэдэг.

Һурагшад Ваня, Гриша, Геня Перелыгинтэн, Паша Савельев, Тоня, Валерий Гнеушевтэн, Коля Шарапов, Ваня, Володя Шойдоровтон сэсэрлиг тариха воскреснигтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, бусадай дундаһаа шалгараа.

Бэшүүрэй сельскэ Соведэй депутат, Хуушан-Бэшүүрэй эхин һургуули даагша А. Г. Багрова, хүдөөгэй клубай киномеханик Р. Т. Чекин, багша И. В. Чекина гэгшэд сэсэрлиг тариха хүдэлмэриие хүтэлбэрилһэн байна.

Вл. БОРИСОВ.

ҺОНИРХОЛТОЙ ЭЛИДХЭЛНҮҮД

Ниитын эрдэм шэнжэлхэ институдай конференц-зал соо географическа бүлгэмэй филиалай эрдэмтэдэй соведэй үргэдхэгдэһэн зүблөөн болобо.

«Республика дотор мяхаша шубуудай үсөөрһэн тухай» гэһэн асуудалаар Э. Э. Пильман элидхэл хээ.

Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада тарянда химическэ аргаар буртаг ногоо үгы хэдэг болоһон дээрэһээ жэжэ шубууд үсөөржэ, энээнһээ уламжалан, мяхаша шубууд хороһон байна гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Э. Э. Пильман олон жэлэй туршада хэһэн шэнжэлгэ, ажаглалтаһаа үндэһэлэн, иимэ тобшолол хээ. Шубуудые хамгаалха гээшэ мүнөө үеын шухала зорилгонуудай нэгэн болоо.

«Сибириин арадуудай дунда баабгайе ёһолхо заншал» гэһэн асуудалаар хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат В. И. Рассадинай хэһэн элидхэл, эндэ сугларагшадай анхарал татаа. Элидхэлшэ тофалар болон бусад үндэһэ яһатанай дунда үзэгдэдэг ёһо заншалнууд дээрэ тогтобо.

А. СОДНОМОВ.

ШЭНЭ КОМБИНАТ

Ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха шэнэ комбинат республикымнай ниислэл хотын түбэй дэлгүүр шадар нээгдэбэ. Тэрэ комбинадай цехүүд мүнөө үеынхеэр түхеэрэгдэнхэй.

Энэ комбинадта гутал түргэн заһабарилха ателье, хүн зоной захилаар бүтээгдэһэн мебелиин салон, фотозураг буулгаха ателье, оёмол хубсаһанай салон гэхэ мэтэ цехүүд бии юм. Мүн тиихэдэ нооһоор хубсаһа нэхэхэ, хубсаһа хунар химиин аргаар сэбэрлэхэ захил энэ комбинадта ажалшадһаа абадаг байха юм.

Ажалшадһаа элдэб янзын захил абаха, мүн тэдэнэй эрилтые түргэн хангаха талаар шэнэ комбинат һайнаар түхеэрэгдэһэн байха юм.

Манай корр.

БУХГАЛТЕРАЙ ОРОНДО—МАШИНА

Хэдэхэн жэлэй үнгэрөөд байхада аймагай колхоз, совхозуудай, промышленна предприятинуудай конторонууд соогуур бухгалтернууд, счетоводууд дүүрэн һуухаяа болидог юм гээд, Сэлэнгын аймагай издэсэлэй, тоо бодолгын станциин начальник Дашинима Бальжинимаевич Жамбалов ид... дүүлбэ.—Эдэнэрэй хэдэг хүдэлмэриие манай станци даажа абаха байна.

Зүб лэ даа. Мүнөө үеэ арадай ажахын һалбари бүхэндэ машина, техникэ элбэгжэжэ, хүнүүдэй хэхэ хүдэлмэри хүнгэдэжэ байна ха юм. Иимэ хүбилалтанууд тоо бүридхэлгэ, тоо бодолгодо болоно байнхай.

Манай республика дотор эгээн түрүүшын иимэ тоо бодолгын станци Гусиноозерск хотодо байгуулагдаа.

— Минии хүдэлдэг АСКОТА гэдэг тоо бодолгын машина 10—12 бухгалтерай хэхэ хүдэлмэриие бүтээхэ шадалтай,—гэжэ оператор Светлана Муран... хэлэбэ.

Тоо бододог иимэ 15 машина тус станцида бии. Энээнһээ гадна, тоо нэмэдэг 6 машина, фактурануудые бүридхэдэг 2 машина бии. Эдэ машинануудай зариманиинь колхоз, совхозуудаар, оёдолой фабрикада, аймагай эд хэрэглэгшэдэй холбоондо, ОРС гэжэ зургаануудта хүдэлэгдэнэ.

Машинаар тоо бодолго энэ жэлһээ жэлдэ үргэдэжэ байна. Хэрбээ 1970 ондо 16 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэгдэһэн байбал, нёдондо тэрэнь 30 мянган түхэригтэ хүрэжэ, мүнөө жэл 50 мянган түхэриг болохо түсэбтэй.

— Колхоз, совхозуудай, предприятинуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд машинаар бухгалтерска тоо бодолгые хэхэ ам... хүсэд таняагүй байна, — гэжэ тус станциин начальник нэмэбэ. —Тиимэһээ бии байгаа оньһон машинанууднай хүсэдөөр ашаглагданагүй.

Сагай үнгэрхэ бүри амта ... нигдаха юм бэзэ.

А. БОРИСОВ.

УРАГШАТАЙ ЯБАНА

Мэргэн буудалгаар Алас-Дурна зүгэй зоныи мүрысөөндэ хабаадажа, Хабаровск хотодо байһанаа бидэ һая ерэбэбди. Тэндэ манай республикын оперо ба баледэй театрай артистнар гастрольдо ябана.

Алас-Дурна зүгэй городуудаар артистнарнай яһала аяншалдаг, тэндэхи харагшадтай танил гээшэ ааб даа.

Манай Хабаровскда байха үедэ «Риголетто», «Аида» гэжэ оперонууд, «Спартак», «Ангар дүүхэй» баледүүд табигдажа байгаа. Үдэртөө мүрысөөндэ хабаадаад, үдэшэндөө театр ошожо, хараһаншье зүжэгөө һаань, дахин һайхашаан хаража, Хабаровск хотын ажалшадтай хамта альга ташадаг байгаабди. Тэндэ манай артистнар яһала амжалтатай хүдэлмэрилжэ байна. Оперо, баледүүдэй табигдаха үдэрһөө бүри билетүүд дууһан худалдагданхай байгаа һэн. Театрайнь зал соо ходо хүн зон дүүрэн, харагшад хүшэгын хаагдаһанай һүүлээр артистнарыемнай халуунаар амаршална.

Олондо мэдээжэ артистнар Л. Линховоин, Л. Сахьянова, Д. Дашиев, К. Базарсадаев, С. Раднаев, Е. Самбуева, Ю. Муруев болон бусадта баглаа сэсэгүүд ходо барюулагдана.

Нютагайнгаа артистнарай иимэ амжалтатай ябажа байхадань, бидэнэр, спортсменүүдшье урма зориг ородог байгаабди. Артистнууднай бидэнэрэй ямар амжалтатай мүрысэжэ байһаар баһал һанирходог, һанаагаа зобоно.

Манай республикын суглуулагдамал команда мэргэн буудалгаар 1-дэхи һуури эзэлжэ, түгэсхэлэй нааданда хабаадалсаха болоһон байнабди.

Л. ГЕНИНОВА,
Улаан-Үдын авиазаводой инженер, мэргэн буудагша.

Альга ташалгаар угтуулна

Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряадай драмын театрай коллектив хэнэйшье мэдэһээр зун бүхэндэ хүдөө нютагуудаар ябажа, хүн зондо зүжэг наада харуулдаг байна. Энэ жэлдэ театрай коллектив гурбан бригада боложо хубаараад, хүдөө нютагуудаар ябана.

Жэшээлхэдэ, театрай нэгэ бригада Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй аймагуудаар мүнөө үень ябана. Эдэнэр Б. Васильевай туужын удхаар найруулагдаһан «А зори здесь тихие» гэһэн зүжэг хүн зондо харуулна.

Буряадай АССР-эй искусствануудай габьяата ажал ябуулагша Б. Г. Аюшинай хүтэлбэрилдэг бригада мүнөө үень Ага нютагаар ябана. Чингиз Айтматовай туужын удхаар найруулагдаһан «Улаахан пулаадтай уляангир» гэжэ тэдэнэрэй табихадань, зал соо һууһан хүн зон нэрьемэ альга ташалгаар угтана. Тиихэдэ эдэнэр залуу драматург Д. Дылгыровэй «Хүлгөөтэ үдэрнүүд» гэһэн зүжэг харуулна.

РСФСР-эй габьяата артист Георгий Федорович Лосевой хүтэлбэрилдэг бригада мүнөө үень Зэдэ, Захаамин, Сэлэнгэ нютагуудаар ябана. Эдэнэр М. Каримай «Страна Айгуль», Д. Батожабайн «Урбаанай уршагта ябадалнууд» гэһэн зүжэгүүдые табина.

Июль һарын эхеэр театрай артистнууд Улаан-Үдэеэ бусажа ерэхэ. Амарһанайнгаа һүүлээр эдэнэр шэнэ сезондо бэлдэжэ, Монголой Арадай Республика айлшалан ошохоор түхеэрхэнь.

Байгша оной июль һарын эхеэр Монголой Арадай Республикын гүрэнэй драмын театрай коллектив манай республикын ниислэл хото Улаан-Үдэ айлшалжа ерэхэнь.

О. ДАМБАЕВ,
Культурын министерствын искусствын таһагай ахалагша инспектор.

ЗАНШАЛТА УУЛЗАЛГА

Прибайкалиин аймагай хүтэлбэрилэгшэд ажалшадтай уулзажа, һонирхоһон асуудалдань харюусадаг байха юм. Иимэ уулзалга һая Турунтаево тосхондо болобо.

КПСС-эй Прибайкалиин райкомой нэгэдэхи секретарь П. Е. Шелковников, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ П. В. Бахаев гэгшэд соёлой байшан соо сугларһан ажалшадай асуудалнуудта харюу үгэһэн байна.

Тэдэнэрэй асуудалнуудта харюусаһан аймагай хүтэлбэрилэгшэд аймагайнгаа саашадаа хүгжэхэ арга боломжо, хараа түсэб тухай хөөрэһэн байна.

Заншалта энэ уулзалгын һүүлээр. Гремячинск тосхоной уран һайханай коллектив концерт харуулаа.

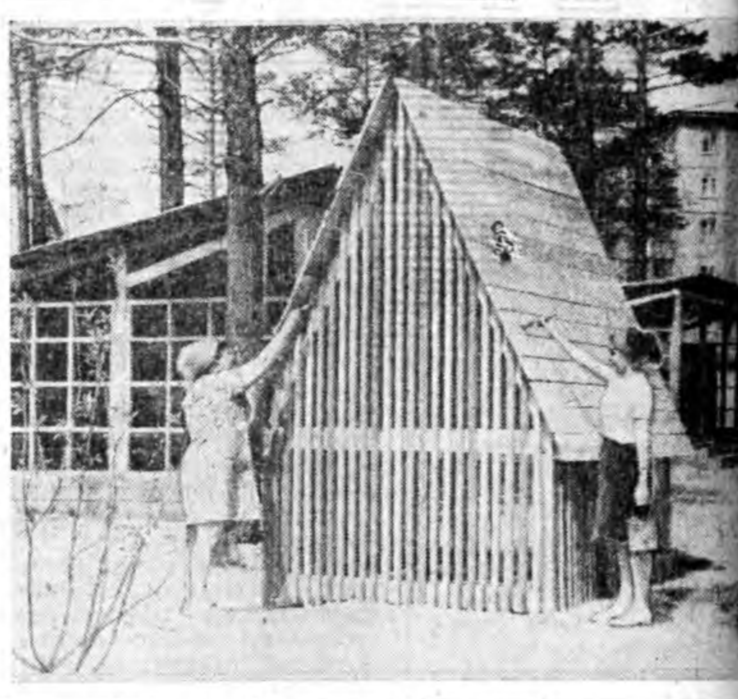
В. ИВАНОВА.

УЛААН ТУГХАН—БАГШАНАРТА

«Уран һайханай эрхим коллективтэ» гэһэн дамжуулгын тусхай Улаан тугхан аймгүйсэдкомой культурын таһагаар тогтоогдоһон юм.

СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдан үнгэргэгдэһэн уран һайханай наада харалгын нэгэдэхи тур үнгэрөө. Тэрэнэй дүнгөөр түрүү һуури эзэлһэн Гусиноозерск хотын 2-дохи дунда һургуулиин багшанарай коллективтэ дамжуулгын Улаан тугхан барюулагдаба.

Л. СЛЮНКИНА.
Сэлэнгэ.

Түрэлхид үхибүүд тухайгаа анхарна...

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ФУТБОЛ

Нэгэ очко асарба

Долоодохи зоноһоо СССР-эй «А» классай футболистнуудай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг командануудай дунда ээлжээтэ уулзалга үнгэргэгдэбэ. Энэ үдэр найман команда хоорондоо наадаһан байна.

Мүрысөөнэй таблица түрүүшын һууринуудай нэгые ээлжэ ябаһан Благовещенскын «Амур» Владивостогой «Луч» командые 3:0 тоотойгоор шүүжэ, мүрысөөнэй таблицада түрүү һуури эзэлбэ. Эрхүүгэй «Аэрофлот» командада айлшалһан Красноярскын «Автомобилист» талмайн эзэдые 0:2 тоотойгоор шүүжэ гараба.

Манай «Сэлэнгэ» командын футболистнууд ээлжээтэ наадаяа үнгэргэхөөр Петропавловск-Камчатский хотын «Вулкан» командада айлшалһан байгаа. Эдэнэрэй наадан 1:1 тоотойгоор тэнсэлгээр дүүрэжэ, нэжээд очко өөһэд өөһэтөө бэшүүлбэ. Мүн Шэтын СКА Ангарскын «Старт» командатай өөрынгөө стадион дээрэ наадахадаа 0:0 тоотойгоор тэнсэһэн байна.

«Сэлэнгэ» удаадахи наадаяа «Аэрофлот» командатай июниин 21-дэ Эрхүү хотодо үнгэргэхэ юм.

ХҮХЮУТЭЙ, БАЯРТАЙ МОРДООЛ

Илалтын проспектдэ табигдаһан «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай жэлнүүдтэ (1941—1945 онуудта) Буряадай фронтовик-сэрэгшэдэй дурасхаалда» гэһэн хүшөөгэй дэргэдэ хүн зон, илангаяа улаан галстугтай пионернүүд олоороо сугларанхай байба. Тэдэнэр эндэ тэндэ бүлэг бүлэгөөрөө дуушье дууладана. Энэ хадаа манай городой лагерьнуудта амарха үхибүүдэй түрүүшын сезон эхилбэ гээшэ. Хүүгэд хүхюун баяртайнууд. Зулгы зохид зунайнгаа амаралтада гараһан үхибүүд гоё һайхан ой модото «Солнечный» гэжэ пионернүүдэй лагерьта ошожо амархань ха юм.

Үхибүүд отряд отрядаараа хубаараад, вожатын захиралтаар хоёр хоёроороо жагсабад.

Удангүй хонгёо горн зэдэлжэ, үхибүүд хүшөөгэй дэргэдэ колонно болон жагсабад. Совет Армиин сэрэгшэдһээ бүридэһэн оркестр пионернүүдэй марш ирагуу гоёор гүйсэдхэжэ, үхибүүд сбортоо бэлэн болобо.

Лагериин ахалагша пионервожата Нина Гурьянова баяр ёһололой сборые нээгээд, отрядай вожатанарай рапорт үгэхыень захирба. Отрядай вожатанар хойно хойноһоо рапортаяа үгэхэдөө, үхибүүдэй булта сугларһан тухай, отряд бүхэнэй лагерьтаа ошохоор бэлэн болоһон тухай элидхэбэ.

Бүлэг пионернүүд Улаан тугаа намилзуулһаар колонныи урдуур гарана.

— Бидэнэр, мүнөөдэр лагерьта ошохынгоо урда энэ хүшөөгэй дэргэдэ сбороо нээбэбди. Юундэб гэхэдэ, энэ хүшөө таанадай зол жаргалай түлөө ами наһаяа хайрлантүй, фашис булимтарагшадтай тэмсэһэн манай Буряадай баатар сэрэгшэдтэ зорюулагдажа бодхоогдоһон. Бидэнэр мүнөөдэрһөө эхилжэ, тэдэнээ һанан дурлажа ябахабди. Тиимэһээ нэгэ минутын туршада шэмээгүй зогсоё,— гээд ахалагша пионервожата Нина Гурьянова хэлэнэ.

Удаань түрэлхид үхибүүдэйнгээ зунайнгаа амаралтые хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэхыень юрөөбэ. Энээгээр пионернүүдэй сбор дүүрэжэ, тэдэнэр отряд отрядаараа автобусуудта һуужа, үзэсхэлэн гоё «Солнечный» лагерай байра тээшэ мордоо һэн.

М. САНЖИЕВА.

БОЛОҺОН УШАР

ЮРЭ БУСЫН АЙЛШАН

Май һарын дунгинама жабартай үглөө һэн. Сэлэнгын модоной баазын хүдэлмэришэдэй тосхондо ажаһуугшад үмсынгөө үнеэдые бэлшээри тээшэ туужа ябаба. Тэдэнэрэй харан гэһээнь, Производственная гэжэ гудамжада юрэ бусын томо амитан харагдаба. Хараанииинь «Планета» гэжэ кафе тээшэ шэглэнги ябаа.

— Энэмнай юун гээшэб?.. Хайшаа ошогшо ааб? — гээд хүнүүд гайхан хараба.

Тэрэ хирэндэнь нохойнууд шаг шууяа табижа, гэшхэлжэ ябаһан амитаниие намнажа мэдэбэ. Нохойһоо айһан томо амитан баригдажа байһан магазинай сонхын шэл тэһэ мүргөөд, досоонь харайжа орошобо ха. Гэдэргээ гарахадаа баһа нэгэ ехэ шэл дахин эбдээд, һалаха һандахагүйгөөр бороһон нэгэ нэтэрүү нохойе үхэтэрнь үдьхэлөөд, Ильинкэ тосхон шадархи халуун аршаанай гарадаг ой руу түргэлэн ябашоо.

Тайгын амитанһаа гансал шуһатай мүр үлэһэн байба. Тухайлхада, магазинай сонхын шэлдэ бэеэ ехээр адажа болоо.

Тэрэ үглөөгүүр хаанаһаа ямар амитан тосхондо ороод, һанаа амархан ябаха байба гээшэб? Нэгэн гээ һаа, нохойнуудта үлдүүлһэн, үгы һаа, «һогтуу горхон» гэжэ газарта носоһон түймэрһөө зугадаһан хандагай гэжэ нютагай зон багсаана.

Эдэ бүгэдые гэрэй эзэн эхэнэр В. С. Мисань гэгшэ хөөрэжэ үгэбэ.

Ю. ВОРСОБА.
Прибайкали.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд
г. УЛАН УДЭ, ул. Ленина 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—36-76, отделы: партийной жизни —60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

ПРАВДА · БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр В. И. Чернышэй элидхэлһээ. «Элүүр энхын харуулда» — М. Бадеевагай статья. «Республикымнай нэгэ үдэр» — суглуулбари. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ.

Хоёрдохи хуудаһанда: Буряадай АССР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй гурбадахи сессиин материалнууд.

Гурбадахи хуудаһанда: Медицинскэ хүдэлмэрилэгшын үдэртэ зорюулагдаһан материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Хилын саанахи һонин. Нютаг нютагай һонин.

ЭНХИР КРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:
13.00 — дамжуулгын программа. 13.05 — орон доторхи һонин. 13.10 — һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 13.55—«Хүгжэмтэ киоск» гэһэн дамжуулга 14.25 — «Мүнөөдэр — медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр» гэһэн дамжуулга. 14.55 — медицинын хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдаһан концерт. 15.40 — спортын программа. 16.40 — «Кукла» гэһэн уран һайханай фильмын 2-дохи серинь харуулагдаха. 18.00 — Киногой аяншалгада дуратайшуулай клуб. 19.00 — «Время гэһэн һүүлэй һонинной программа. 19.30 — боксоор СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн наадан харуулагдаха.
УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:
20.30 — «Альманах кинопутешествий» гэһэн дамжуулга. 20.50 — «Арадай творчество гэһэн телевизионно дамжуулгада Хэжэнгын аймаг харуулагдаха.
«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:
22.00 — телезужэг. 22.35— телевизионно хүгжэмтэ фильм. 22.55 — спортын программа.
ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА
16.40 — «Узники Бомона» гэһэн уран һайханай фильмын 2-дохи серинь харуулагдаха. 17.50 — концерт.